

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra financí a účetnictví

Studijní program: 6208 R Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

VZTAH ROZPOČTOVÉHO HOSPODAŘENÍ A ROZVOJE MĚSTA

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Milan Jílek Ph.D.

Autor:

Michaela Urbánková

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: *Vztah rozpočtového hospodaření a rozvoje města* vypracovala samostatně pod vedením Ing. Milana Jílka Ph.D. a v seznamu literatury jsem uvedla všechny použité literární a odborné zdroje.

V Českých Budějovicích, 10. dubna 2007

vlastnoruční podpis autorky

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu Ing. Milanu Jílkovi Ph.D. za jeho cenné rady a připomínky při zpracování této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat vedoucí finančního odboru Městského úřadu ve Vlašimi paní Ireně Blažkové a dalším zaměstnancům, kteří mi poskytli cenné informace.

Abstract:

Municipalities are the fundamental units of the regional division in the Czech Republic. Individuals associate and create communities in the municipalities. In these communities are the collective needs and interests of the residents ensured more effectively than if the individuals should ensure these needs themselves. The work deals with the economy and town development.

After the revolution in 1989 started the Czech Republic on a journey after the fashion of advanced countries and decided to come over from the centrally planned economy to the market economy. One of many changes was also the public finance reform and improvement of public administration service.

The aim of this bachelor work was to describe the economy development and the development of the town of Vlašim since 1990 to the present. I probed the economy on the basis of budget-outlooks, budgets and real achievements of the town of Vlašim. In connection with the economy was also the town development analysed on the basis of chosen indicators (demography development, investment activity in the town, the number of completed flats, unemployment development)

Financial recourses of the town of Vlašim are invested in the fields that the town is obliged to ensure and in the fields where the town sees its priorities of its development and improvement of services for its residents. The investment in the park or the investment in the reconstruction of the bathing establishment belongs among the most significant investments on the present.

Keywords:

Prosperity and development of municipality, public administration reform, budget-outlook, municipal budget.

Obsah:

1 ÚVOD.....	8
2 METODIKA.....	10
3 ROZVOJ OBCE.....	11
3.1 PROSPERITA MĚSTA.....	11
3.2 PROGRAMY ROZVOJE.....	12
3.3 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ NA ÚROVNI OBCE.....	12
3.4 PROCES STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ.....	13
3.5 TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ.....	14
3.6 ÚZEMNÍ ROZVOJ.....	15
4 REFORMA VEŘEJNÉ SPRÁVY A ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY.....	15
4.1 CÍL REFORMY.....	16
4.2 PRŮBĚH REFORMY.....	16
5 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA.....	17
5.1 OBEC	18
5.1.1 Druhy obcí v ČR.....	18
5.1.2 Formy spolupráce obcí:.....	19
5.1.3 Funkce obce:.....	20
5.1.4 Orgány obcí.....	20
6 NÁSTROJE FINANČNÍHO ŘÍZENÍ NA ÚROVNI OBCE.....	20
6.1 ROZPOČTOVÝ VÝHLED OBCE.....	20
6.2 PLÁN POKLADNÍHO PLNĚNÍ.....	21
6.3 ROZPOČET OBCE.....	22
6.3.1 Rozpočtový proces.....	22
7 PŘÍJMOVÁ A VÝDAJOVÁ STRÁNKA OBECNÍCH ROZPOČTŮ.....	23
7.1 PŘÍJMY OBECNÍCH ROZPOČTŮ.....	24
7.1.1 Daňové příjmy.....	24
7.1.2 Nedaňové příjmy.....	27
7.1.3 Kapitálové příjmy.....	28

7.1.4Přijaté dotace.....	28
7.2VÝDAJE OBECNÍCH ROZPOČTŮ.....	30
7.2.1Členění výdajů.....	30
7.2.2Problémy při hodnocení výdajů obcí.....	31
8MAJETEK OBCÍ.....	32
8.1HOSPODAŘENÍ S MAJETKEM.....	33
8.2HISTORICKÝ VÝVOJ MAJETKU OBCÍ V ČR.....	33
9PRAKTICKÁ ČÁST.....	35
9.1CHARAKTERISTIKA MĚSTA.....	35
9.2HOSPODAŘENÍ OBCE.....	37
9.3ROZVOJ MĚSTA.....	45
10ZÁVĚR.....	53

SEZNAM LITERATURY

PŘÍLOHY

1 Úvod

Obce jsou základními jednotkami územního členění v České republice. V obcích se sdružují jednotliví občané a vytvářejí společenství. V těchto společenstvích jsou potřeby a zájmy občanů zabezpečovány efektivněji, než kdyby si je člověk měl zabezpečovat sám.

Reforma veřejné správy ovlivnila dnešní podobu obcí. V České republice je využíván smíšený model veřejné správy a znamená, že na úrovni obce je vykonávána státní moc v přenesené působnosti a samospráva. Podle stupně přenesené působnosti rozlišuje 3 typy obcí. Cílem reformy veřejné správy je na jedné straně maximálně zkvalitnit a modernizovat výkony veřejné správy a na druhé straně přiblížit veřejnou správu občanům.

Obec se řídí převážně zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Obec disponuje vlastním majetkem, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese veškerou odpovědnost. Pečuje o všestranný rozvoj území, kdy se občané spolupodílejí na hospodářském, sociálním a kulturním rozvoji obce. Občané veřejnou volbou volí své zástupce – místní zastupitelstvo, a tak mohou spolurozhodovat o prioritách rozvoje obce a možnostech jejich financování.

V České republice se nachází mnoho malých obcí, které plně nemohou poskytnout dostatečné záruky pro uspokojování ekonomických, kulturních a sociálních potřeb svých občanů. Decentralizace obcí tento problém ještě více vyhrotila. Takové obce svým občanům nezajistí zdravotní péči, základní školy a kulturní centra v místě bydliště. Jeden z prioritních úkolů měst a obcí a také jeden z ukazatelů možné prosperity je zajišťování služeb pro své občany.

Rozvoj a prosperita obce závisí na tom, jak místní zastupitelstvo je schopné analyzovat problémy ve střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu. Nástroje v oblasti rozvoje jsou program rozvoje nebo strategický plán rozvoje obce. Tvorba rozvojových dokumentů je finančně náročná, a proto v mnoha, převážně menších obcích není vypracovávána.

Strategický plán definuje priority rozvoje a zaměří na ně pozornost s ohledem na omezené zdroje, které mají obce k dispozici. K finančním nástrojům řízení patří rozpočet obce, rozpočtový výhled a plán pokladního plnění. Tyto dokumenty jsou finančním vyjádřením strategického plánu ve střednědobém horizontu. Rozpočet je krátkodobým nástrojem, v němž spočívá jeho velké omezení, protože řada procesů

v obci má spíše dlouhodobý charakter. Plán pokladního plnění zajišťuje likviditu obce v průběhu rozpočtového roku. Aby obec mohla hospodařit se svými finančními prostředky musí mít řádně sestavený a schválený rozpočet.

Práce se v teoretické části zaměřuje na rozvoj a prosperitu obce. Úvodem je akcentována reforma veřejné správy, kde jsem nastínila její průběh a cíle.

Další kapitoly se týkají nástrojů finančního řízení na úrovni obce, kde podrobně analyzuji příjmové a výdajové stránky obecních rozpočtů

V praktické části jsem se soustředila na město Vlašim. Podrobně jsem analyzovala obecní rozpočty a porovnávala se skutečnými hospodářskými výsledky v jednotlivých letech. Jako ukazatele rozvoje jsem použila vývoj demografie, bytovou výstavbu a investice. Dále jsem se zaměřila na oblast kultury, školství a ekonomiky.

2 Metodika

Bakalářská práce se skládá ze dvou částí – z teoretické a praktické. V teoretické části jsem čerpala z odborných publikací, časopisů a internetových stránek, které se danou problematikou zabývají. V praktické části se věnuji městu Vlašim, jeho rozvoji, finanční stránce a investicím od roku 1990 do současnosti.

Teoretická část se skládá z kapitoly 3 až 6. Zaměřila jsem se na rozvoj a prosperitu města, finanční nástroje a majetek obce. Krátce jsem nastínila reformu veřejných financí, která dala dnešní podobu územně samosprávným celkům. K řízení obce jsou důležité i finanční nástroje, mezi ně patří rozpočet obce – jeho příjmové a výdajové stránky, rozpočtový výhled a plán pokladního plnění.

Praktická část je aplikována na město Vlašim. Vlašim se nachází ve Středočeském kraji a má přibližně 12 000 obyvatel. Krátce jsou nastíněny hlavní události související s rozvojem města.

Mezi indikátory hospodaření jsem použila příjmy a výdaje obecního rozpočtu města Vlašim. Tato data jsem získala na finančním odboru a ze stránek Ministerstva financí, z databáze Aris. Dalším indikátorem je bilance rozpočtu a zda město hospodaří s přebytkem nebo se schodkem.

Mezi ukazatele prosperity jsem zahrnula vývoj demografie, růst nezaměstnanosti, vývoj daňových příjmů a vývoj výdajů na školství – jak na mateřské, tak i na základní školy. Dále jsem analyzovala data v oblasti investic nebo bytové výstavby. Data pro indikátory prosperity jsem získávala převážně z internetových stránek Ministerstva financí, Českého statistického úřadu a ze stránek Úřadu práce.

Na závěr jsem obecní rozpočty porovnávala s obecním rozpočty měst České republiky, které mají 10 000 až 15 000 obyvatel. Tyto rozpočty jsem porovnávala v roce 2004.

3 Rozvoj obce

O územní samosprávě se zmiňuje již Ústava České republiky, která v hlavě sedmé stanoví, že Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními celky. Vyššími územními celky jsou pak země nebo kraje. Kraje byly zřízeny. Toto ustanovení nabylo platnosti dnem 1. ledna 2000.

Hlavním cílem regionálního rozvoje v České republice je vyvážený sociálně ekonomický rozvoj země. V souladu s tímto záměrem je třeba rozvíjet strategické postupy nejen na úrovni státní správy, ale – a to především – v celé sféře místní samosprávy, od nejmenších obcí až po hlavní město (Rektořík, Šelešovský, 1999).

3.1 Prosperita města

Dosažení prosperity je obecným sociálně ekonomickým cílem hospodaření měst. Prosperitou města přitom rozumíme stav, kdy město jako instituce i jako komunita rozvíjí své bohatství, poskytuje svým občanům potřebné veřejné statky a služby a kdy jeho obyvatelé mají vytvořené podmínky pro uspokojování svých sociálních a ekonomických potřeb (Maier, 2006).

Prosperita města se projevuje v množství investic do územního rozvoje a vytváří sociální a ekonomické prostředí pro prosperitu hospodářských subjektů a obyvatel. Takto vymezená prosperita má dva rozměry – ekonomický a sociální.

- **Ekonomický rozměr** – projevuje se v růstu hmotného bohatství města a to buď
 - v užším smyslu – majetek a ekonomický potenciál města,
 - v širším smyslu – celkové hmotné bohatství, které se na území města nachází.
- **Sociální rozměr** – spočívá v přístupu občanů k veřejným statkům a službám, které poskytuje veřejný sektor, má dvě stránky:
 - kvantitativní – souhrn statků a služeb, které jsou občanům k dispozici,
 - kvalitativní – struktura a rozmanitost veřejných statků a služeb.

3.2 Programy rozvoje

Program rozvoje je plánem rozvoje města. Slouží k tomu, aby se cíleně a efektivně rozvíjela daná lokalita a to nejenom v krátkodobém intervalu, ale převážně po delší časové období.

Programy rozvoje měst a obcí jsou schvalovány zastupiteli a lze je charakterizovat jako základní nástroj koncepčního systematického a koordinovaného působení obcí a jejich orgánů. Vláda doporučuje obcím ve svém usnesení vypracovat program hospodářského a sociálního rozvoje svého územního obvodu, které mají povahu střednědobých plánů. Jsou v nich vymezeny priority obecního rozvoje, zejména pak reálné posouzení možností obecního rozpočtu.

Programy jsou nejen nástroji obnovy (například program obnovy venkova uplatňovaný v současné době v České republice). V první řadě jsou zaměřeny perspektivně – t. j. do budoucnosti tak, aby se mohly stát skutečnými nástroji budoucí prosperity. Jejich základním posláním je tudíž rozvoj – na bázi celkové regulace ekonomického a sociálního rozvoje na území obce (Lacina, 2002).

Důvody sestavování programů rozvoje:

- pomáhá organizovat změny ve společnosti,
- snaží se minimalizovat hrozby a maximalizovat příležitosti obce,
- stanoví priority obce a cíle rozvoje,
- pokouší se dosáhnout dohody o budoucím rozvoji obce mezi jednotlivými subjekty,
- spojuje představitele soukromého a veřejného sektoru v obci a tím vytváří prostor pro vznik veřejno-soukromého partnerství.

3.3 Strategické plánování na úrovni obce

Při sestavování plánu by obecní úřad neměl zahrnovat pouze své představy, ale také představy občanů tak, aby bylo vytvořeno kvalitní prostředí pro lidi, kteří v současné době žijí a pracují v obci. Při plánování se vychází z toho, jak se obec v minulosti vyvíjela. Vyhodnocení její současné situace umožní objektivní předpověď vývoje do budoucnosti.

Důležitým nástrojem pomáhající obcím plnit své funkce – jako je např. obytná, pracovní nebo obslužná, je strategický plán. Strategický plán je dlouhodobý otevřený

dokument. Pokud má být úspěšný a plně sloužit ke svému účelu, je třeba neustále monitorovat a vyhodnocovat danou situaci. Protože dochází ke změně podmínek, mělo by docházet k pravidelné aktualizaci, případně doplnění strategických rozhodnutí, která jsou v plánu uvedena minimálně jedenkrát do roka.

Na strategický plán navazují rozpočtový výhled a rozpočet obce. Tyto nástroje zobrazují finanční pozici obce. Dalším dokumentem je územní plán.

3.4 Proces strategického plánování

Strategický plán je dlouhodobý, otevřený dokument. Bývá zpracováván na období 3 až 5 let, někdy se můžeme setkat i s plány mnohem dlouhodobějšími, jako je například až na 10 let.

Mezi základní kroky vedoucí ke tvorbě programů podle Hrabalové (2004) patří:

1. **Příprava procesu strategického plánování, vytvoření veřejno-soukromého partnerství.** Na počátku strategického plánování je třeba vytvořit skupinu rozdílně názorových členů, která ho bude organizovat a bude mít za něj odpovědnost.
2. **Analýza současné situace obce.** Nutným předpokladem je poznání situace, ve které se obce nachází. Mezi informace charakterizující obci patří: demografická situace, situace na trhu práce, údaje o bydlení, infrastruktura a životním prostředí v obci, atd..
3. **Formulace vize rozvoje obce, vymezení problémových oblastí.** Dokument Vize rozvoje nebývá rozsáhlým dokumentem a dává představu o budoucím vývoji obci. Dále se vymezi klíčové oblasti pro budoucí rozvoj a stanoví se problematické oblasti na které se zaměří.
4. **Vnitřní a vnější analýza – SWOT analýza.** Analýza se zaměří na problémové oblasti a určují vnitřní a vnější silné a slabé stránky. Vnitřní analýza je zaměřena na ty stránky obce, které může svým chováním ovlivnit, kdežto vnější stránku obce ovlivnit nemůže.
5. **Definice cílů rozvoje obce a opatření vedoucích k jejich naplnění.** Po provedení analýz se stanoví cíle rozvoje obce, které jsou dále konkretizovány a měly by být:
 - srozumitelné – jasně definované a návodné pro chování,
 - reálné – motivující k dosažení a dopředu neodrazující,
 - měřitelné – abychom sledovali jejich naplnění,

→termínované – určení do kdy má dojít k jejich naplnění a kdo za něj odpovídá,

→v shodě mezi těmi, co je navrhují a kdo je má zajistit.

6. **Sestavení a přijetí strategického plánu.** Stanoví se priority obce, které se vztahují k dostupným finančním prostředkům a dalším zdrojům obce. S programem se seznámí veřejnost, dále je projednáván a schválen zastupitelstvem, a tak deklaruje jeho politickou podporu.
7. **Realizace strategického plánu.** Je výsledkem úspěšného strategického plánování a nejdůležitější fází. Do realizace plánu se zapojí jednotlivé subjekty a ta tak, aby přijaly odpovědnost za dosažení výsledků.
8. **Hodnocení plnění strategického plánu a jeho aktualizace.** Dochází k vyhodnocování toho, čeho bylo dosaženo a přijímají se opatření pokud tomu tak nebylo. Obce zvolí subjekt, který má na starosti průběžnou kontrolu, který bude plán vyhodnocovat a případně iniciovat změny.

3.5 Trvale udržitelný rozvoj

Trvale udržitelný rozvoj Maier (2006) definuje jako vyvážený vztah požadavků na kvalitní životní úroveň, podmínek sociálních a hospodářského rozvoje, která uspokojuje požadavky současné generace, aniž jsou ohroženy potřeby a podmínky života budoucích generací. Stanoveny jsou tyto priority:

- rovnováha – území by se mělo rozvíjet jako celek, rozvoj jednotlivých oblastí by neměl být na úkor jiných,
- diverzita = mnohotvárnost – jako prevence nestability, abychom byli odolnější vůči změnám,
- soběstačnost – snižuje závislost na vnějším okolí,
- samoregulace – snižuje rizika z nesprávných rozhodnutí jednotlivce.

Důsledky dílčích rozhodnutí jsou zpravidla přenášeny na řadu dalších subjektů. Mohou se projevit na rozvoji a prosperitě města s výrazným časovým odstupem, takže je obtížné vysledovat vazbu mezi rozhodnutím a následným vývojem města.

3.6 Územní rozvoj

Aby se obec či město rozvíjelo podle určitých pravidel, je třeba klást důraz na územní rozvoj.

Za územní rozvoj se považuje každá investiční činnost v území, která vede ke zvýšení hodnoty předmětné nemovitosti (Maier, Řezáč, 2006). Výsledkem územního rozvoje je pak nová výstavba, rekonstrukce nebo oprava či přestavba starších objektů.

Do územního rozvoje vstupují obce a to buď jako veřejní investoři, nebo jako orgán veřejné správy, která má chránit veřejný zájem. Mezi tyto organizace patří úřad územního plánování, stavební úřad nebo katastrální úřad.

4 Reforma veřejné správy a územní samosprávy

Na začátku 90. let 20. století došlo k obnovení územní samosprávy a tak se navázalo na bohatou historii územní samosprávy na našem území, avšak s tím rozdílem, že byla přizpůsobena požadavkům moderní doby.

V celé Evropě probíhala reforma již od roku 1950, kdy začala pracovat Rada Evropy. U nás však tento proces byl přerušen na dlouhých 40 let, neboť reforma může probíhat pouze v demokratické společnosti. V roce 1990 byl přijat Zákon č. 367/1990 Sb. o obecním zřízení, který umožnil vznik obcím a nastal průlom státního zřízení.

Nastalo období reformy veřejné správy a územní samosprávy jako komplexní systémové změny, decentralizace, dekoncentrace a profesionalizace výkonu veřejné správy a územní samosprávy (Peková, 2004).

Územní samospráva funguje v modelu kombinace samostatné působnosti a přenesené působnosti. Samostatná působnost je vykonávána vlastní samosprávou, která nese dominantní postavení a přenesená působnost je vykonávána výkonem státní správy.

Reforma veřejné správy se zaměřila převážně na:

- zrušení soustavy národních výborů – tím došlo k odstranění orgánů předchozí totalitní státní moci,
- vytvoření nových správních obvodů,
- vytvoření dvoustupňové územní samosprávy - obce, jakožto základní územní samosprávních celek a kraje, jakožto vyšší stupeň územní samosprávy,

- vytvoření legislativních a ekonomických podmínek,
- vytvoření nové struktury státní správy.

4.1 Cíl reformy

- obnova územní samosprávy a její oddělení od státní správy a moci, zřízení obcí a od roku 2001 i krajů,
- rozdělení kompetencí na úroveň veřejné správy a územní samosprávy, kde budou zabezpečovány co nejefektivněji a respektovány zájmy a preference občanů daného území,
- průhlednost a informovanost občana (pokud se ho to bezprostředně týká) o rozhodovacích procesech,
- zkvalitnění a zefektivnění výkonu veřejné správy,
- snížení rozsahu přerozdělovacích procesů státního rozpočtu,
- zvýšení účinnosti nejen odborné veřejné kontroly, ale i občanské kontroly.

4.2 Průběh reformy

Reformu můžeme rozdělit od 4 částí:

- **první etapa od roku 1990 – 1992.**

V této etapě došlo ke změnám na úrovni ústřední vlády, kdy došlo ke zrušení několika ministerstev a naopak ke zřízení nových. Začíná se s procesem decentralizace. Byly zrušeny národní výbory a začalo obnova obecního zřízení, kde se v roce 1990 volilo do obecních zastupitelstev;

- **druhá etapa v roce 1992 – 1997.**

Tato etapa byla ovlivněna rozpadem federace. Cílem bylo převážně zúžení kompetencí ústředních orgánů ve prospěch územních orgánů na nižších úrovních;

- **třetí etapa v letech 1997 -2000.**

Reforma veřejné správy se stala prioritou vlády. Došlo ke zřízení vyšších územních samosprávních celků – krajů, kterých bylo celkem 14;

- **čtvrtá etapa od roku 2000.**

Na konci roku 2002 byly zrušeny okresní úřady a jejich kompetence byly přeneseny na pověřené obce a na krajské úřady. Došlo ke zkvalitnění samostatné působnosti v obcích a k dalším úpravám přerozdělovacích vztahů v rámci rozpočtové soustavy.

Reforma veřejné správy a územní samosprávy stále probíhá, hledají se další způsoby optimálního rozdělení kompetencí a zejména optimální míry fiskální decentralizace části veřejných příjmů ze státu na územní samosprávu a optimální míra finanční soběstačnosti územní samosprávy. Součástí reformy veřejných financí je i reforma financování potřeb územní samosprávy – obcí i krajů, včetně finančních vazeb v rámci rozpočtové soustavy a reforma územních financí.

Aktuální informace o reformě veřejné správy

Oblast modernizace veřejné správy se stala jednou z priorit čerpání ze Strukturálních fondů na období 2007 - 2013. Úřad vlády České republiky se aktivně zapojil do přípravy strategických dokumentů k čerpání, zejména pak do "Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost". V rámci tohoto operačního programu jsou z hlediska modernizace ústřední státní správy vymezeny následující cíle, které navazují zejména na Lisabonskou strategii. Jedná se o:

- zvýšení kvality regulace,
- zlepšení kvality řízení a managementu v úřadech veřejné správy,
- zefektivnění vzdělávání a rozvoje úředníků veřejné správy,
- zvýšení transparentnosti a otevřenosti veřejné správy.

5 Územní samospráva

Peková (2004) definuje územní samosprávu jako samostatné spravování věcí veřejných na území menším, než je stát. Územní samospráva je reprezentantem společenství občanů, jejich zájmů a preferencí. Je odpovědná za zabezpečení celé škály veřejných statků a služeb, za utváření podmínek pro sociálně ekonomický rozvoj municipality a na daném území by měla maximalizovat ekonomický blahobyt.

Aby územní samospráva mohla dobře fungovat, musí mít dobré legislativní i ekonomické předpoklady. Zákony, kterými se územní samospráva řídí, jsou zákon o obcích, zákon o vytvoření vyšších územních samosprávních celků nebo zákon o krajích apod. Tyto zákony jim vymezují funkce, přenesou působnost, jejich uspořádání vzájemné vztahy mezi státem a územní samosprávou, vnitřní členění a jiné. Mezi důležité ekonomické předpoklady patří vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit, vlastnit finanční prostředky a sestavovat vlastní rozpočet a hospodařit podle něj.

5.1 Obec

Je základním stupněm územní samosprávy a ze zákona je vybavena nezávislými kompetencemi, pravomocemi a odpovědnostmi. Zejména zabezpečuje veřejné statky pro své občany – má tedy lokální charakter. Obec je základní územní jednotkou státu a je to nestátní subjekt.

5.1.1 Druhy obcí v ČR

U nás se využívá smíšený model, to znamená, že obec vedle své samosprávních funkce dále zabezpečuje i přenesenou funkci – výkon státní správy. Samostatná působnost je však prioritní.

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů rozlišuje tyto základní druhy obcí:

- obce, které nejsou městy;
- městys – obce se stanou městysem, pokud tak na jejich návrh stanoví předseda poslanecké sněmovny po vyjádření vlády;
- města – v současné době musí mít město minimálně 3000 obyvatel, ale existují i výjimky;
- obce s pověřenými obecními úřady – ve svém správním obvodu zabezpečují výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti náležející ostatním obcím;
- statutární města – velká města, která se člení podle obecně závazné vyhlášky na městské obvody nebo městské části;
- hlavní město Praha.

Česká republika vykazuje velmi rozdrobené osídlení, kde převažují malé obce (viz. tab. č. 1). Více jak 50 % obcí nemá více než 500 obyvatel a v těchto obcích žije

pouze 8,36 % obyvatel ČR. Nejvíce obcí – 2012 spadá do velikostní kategorie 200 – 499 obyvatel, kde žije pouze 6,4 % celkového počtu obyvatel ČR. Naopak největší počet obyvatel ČR – 20,67 % je soustředěno do 5 měst s více než 100 000 obyvateli.

Tab. č. 1 - Velikostní struktura obcí v České republice k 1. 1. 2005

Počet obyvatel	Počet obcí	Počet obcí v %	Počet obyvatel	Počet obyvatel (v %)
do 199	1 633	26,14	200 534	1,96
200 – 499	2 012	32,20	653 740	6,4
500- 999	1 293	20,69	901 546	8,82
1000 – 1999	674	10,79	933 856	9,14
2000 – 4999	368	5,89	1 122 262	10,98
5000 – 9999	137	2,19	932 726	9,13
10000 – 19999	68	1,09	955 227	9,35
20000- 49999	42	0,67	1 250 363	12,23
50000 – 99999	16	0,26	1 157 242	11,32
nad 100000	5	0,08	2 113 081	20,67
celkem	6248	100	10 220 577	100

Pramen: www.czso.cz – Malý lexikon obcí ČR 2005 + vlastní výpočty

V poslední době se začíná rozvíjet sdružování obcí. Větší společenství sdružených obcí lépe dosahuje zabezpečování lokálních veřejných statků a tím se zvýší hospodárnost při alokaci rozpočtových zdrojů na tyto statky.

5.1.2 Formy spolupráce obcí:

- a) dobrovolné svazky – jsou samostatnými právníckými osobami a předmětem jejich činnosti mohou být pouze činnosti, které jsou vymezené zákonem v samostatné působnosti;
- b) smlouvy o sdružení;
- c) jiná seskupení obcí – např. Svaz měst a obcí;
- d) tato spolupráce se rozvíjí i v rámci mikroregionů.

5.1.3 Funkce obce:

- **vlastní samosprávné funkce** – samostatná působnost obce v záležitostech, o kterých si může sama rozhodovat, patří sem zabezpečování různých druhů veřejných statků pro občany, které mají lokální charakter, způsob financování veřejných statků a hospodaření s finančními prostředky v rámci svého rozpočtu;
- **přenesená funkce** – přenesená působnost – vykonávají ji výkonné orgány obcí a jsou podřízeny a kontrolovány orgány státní správy nebo v některých oblastech krajskými úřady.

5.1.4 Orgány obcí

- 1) **zastupitelstvo obce** – volený kolektivní orgán obce, jeho počet je závislý na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu;
- 2) **rada obce** – výkonný orgán obce, v čele stojí starosta, dále pak místostarostové a další členové;
- 3) **starosta** - jako představitel obce a místostarostové jako jeho zástupci;
- 4) **obecní úřad** – vykonává administrativně organizační činnosti, v čele stojí starosta.

6 Nástroje finančního řízení na úrovni obce

Tyto nástroje mají za úkol zajistit efektivnost hospodaření obce a její dlouhodobě vyrovnané hospodaření. Obec určí jasně cíle, kterých má být dosaženo a stanoví priority, poté dá k dispozici prostředky k jejich dosažení a určí subjekt, který za tyto činnosti bude zodpovídat. Pomocí nástrojů finančního řízení jsou jednotlivé cíle dosaženy a na základě informací v nich obsažených je prováděna kontrola činnosti obce.

Podle Hrabalové (2004) pro finanční řízení obcí a měst jsou využívány zejména rozpočtový výhled obce, rozpočet obce a plán pokladního rozpočtu obce. Mají za úkol zajistit transparentnost nakládání s finančními prostředky a zachytit dopady činnosti obce na její finanční pozici.

6.1 Rozpočtový výhled obce

Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů definuje rozpočtový výhled jako pomocný nástroj finančního řízení obce. Jedná se o finanční plán, který zobrazuje předpokládané finanční toky spojené s realizací strategického plánu rozvoje obce. Na jedné straně vychází z demografického, sociálního, ekonomického vývoje území obce a na druhé straně stanoví finanční dostupnost těchto priorit. Umožňuje rychlou orientaci ve financování rozvoje obce do budoucna a zdrojích jejich krytí. Aby rozpočtový výhled plnil svou funkci je důležitá předběžná kontrola, monitoring a srozumitelnost.

Sestavuje se na období od 2 do 5 let. Pokud obce rozpočtový výhled nesestaví, mohou dostat pokutu až do výše 1 miliónu Kč. Není přesně stanovena struktura výhledu, pouze to, že je sestavován v menším rozsahu než roční rozpočet. Tento dokument je sestavován variantně. Tato variantnost umožňuje eliminovat vliv nejistoty budoucího vývoje nebo ji lez využívat při rozhodování o možném dluhové financování rozvoje obce.

Rozpočtový výhled by měl být sestavován odděleně pro část rozpočtu kapitálovou a běžnou. V kapitálové části jsou zachyceny zamýšlené investice, současný majetek obce a kapitálové příjmy, které nám říkají, že obec preferuje získání jednorázového příjmu než užívání vlastního dlouhodobého majetku. Běžná část zachycuje peněžní operace, které se opakují a jsou v ní promítnuty provozní nároky dokončené investice.

Výhled obce se skládá ze dvou částí:

- **finanční** – obsahuje vlastní finanční tabulku,
- **politická** – obsahuje definici cílů, kterou jsou v rozpočtovém výhledu obsaženy a předpoklady o budoucím vývoji a okolnosti, ze kterých se při sestavování vycházelo.

6.2 Plán pokladního plnění

Tento dokument obsahuje krátkodobé plánování příjmů a výdajů během rozpočtového období. Sledují se zde příjmy a výdaje na bankovním účtu tak, aby byla zajištěna likvidita obce. To znamená abychom měli dostatek příjmů v určitém období na uhrazení plánovaných výdajů. Pokud obec nebude mít dostatek peněžních prostředků,

využije krátkodobý úvěr nebo jinou finanční výpomoc, pokud jich bude mít nadbytek, může je investovat.

6.3 Rozpočet obce

Je jedním z nejdůležitějších nástrojů řízení územní samosprávy. Jedná se o krátkodobý nástroj, neboť zachycuje finanční hospodaření obce či města na daný kalendářní rok. Rozpočet slouží jako rozhodovací nástroj, pomocí něhož se realizují jednotlivé politiky, stanovují cíle, vymezují priority a provádí se kontrola. Každý rozpočet plní tři funkce – stabilizační, alokační a nedistribuční.

Rozpočet obce Rektoričkem a Šelešovským (2002) je charakterizován jako:

- decentralizovaný peněžní fond, v němž se soustřeďují různé druhy veřejných příjmů, které se rozdělují a používají na financování veřejných statků, zajišťovaných prostřednictvím municipálního veřejného sektoru nebo též nakupovaných u soukromého sektoru
- bilance příjmů a výdajů za rozpočtové období (kalendářní rok), které je shodné s rozpočtovým obdobím v celé soustavě veřejných rozpočtů
 - finanční plán, podle kterého obce hospodaří v příslušném rozpočtovém období
 - právní dokument schválený místním zastupitelstvem
 - nástroj prosazování cílů obecní politiky
- ekonomický vztah souvisejí se shromažďováním a rozdělováním peněžních prostředků.

Rovnice, která charakterizuje hospodaření obce:

$$\text{příjmy} - \text{výdaje} = \text{financování.}$$

Obecní rozpočet je součástí rozpočtové soustavy České republiky. Dále sem patří státní rozpočet, rozpočty obcí a krajů ale i fondové financování. Rozpočtová soustava je upravena zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

6.3.1 Rozpočtový proces

Průběh a náplň jednotlivých fází se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění. Svým trváním přesahuje délku rozpočtového období, zahrnuje dobu 1,5 – 2 roky. Aby rozpočet plnil roli nástroje prosazování obecních politik, je důležité, aby se do rozpočtového procesu zapojili také občané obce a další subjekty, které v ní působí.

Fáze rozpočtového procesu jsou: (Hrabalová, 2004)

- 1) **Sestavení návrhu rozpočtu obce** – patří k nejdůležitějším fázím rozpočtového procesu. Vychází se z minulého vývoje příjmů a výdajů, ze současných zájmů a potřeb občanů města a cílů, které by měl rozpočet v daném roce plnit. Obec se snaží co nejpřesněji odhadnout výši příjmů a dotací a zároveň naplánovat výdaje tak, aby plnila zákonem stanovené mandatorní výdaje.
- 2) **Projednání a schválení návrhu rozpočtu obce** – nejméně 15 dnů před schválením celkové výše rozpočtu a struktury příjmů a výdajů musí být zveřejněn, aby se občané k němu mohli vyjádřit a vznést případné připomínky. Návrh je pak projednáván a schvalován na veřejnosti. Pokud obec rozpočet neschválí, hospodáří se podle rozpočtového provizoria.
- 3) **Plnění rozpočtu obce a průběžná kontrola plnění během rozpočtového období** – kontrola je prováděna jak ze strany obce, tak ze strany občanů prostřednictvím veřejných schůzí obecního zastupitelstva. Obec v průběhu roku hospodáří dle schváleného rozpočtu a pokud dojde k změnám, provádějí se prostřednictvím rozpočtových opatření.
- 4) **Následná kontrola plnění rozpočtu a sestavení závěrečného účtu obce** – provádí se analýza hospodaření a odůvodňují se případné odchylky. Nejdéle do 6 měsíců po skončení rozpočtového období se sestaví závěrečný účet, který představuje skutečné plnění rozpočtu. Jeho součástí je přezkoumání hospodaření obce, který je následnou kontrolou toho, zda informace ve výkazech jsou věrné a pravdivé a upozorňuje na případná rizika spojená s hospodařením obce se svým majetkem.

7 Příjmová a výdajová stránka obecních rozpočtů

Rozpočet obce se skládá ze dvou stránek – z příjmové a výdajové. Základnu obecního rozpočtu tvoří příjmy, ze kterých mohou být financovány důležité priority rozvoje obce. Výdajová stránka, převážně pak kapitálová část představuje jejich realizaci.

7.1 Příjmy obecních rozpočtů

Do základní kategorie příjmů obecních rozpočtů patří daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace. Tyto čtyři skupiny se od sebe liší svým charakterem a schopnosti obce ovlivnit vlastní činností jejich výši.

Další ekonomickou kategorií rozčlenění příjmů jsou běžné příjmy a vlastní příjmy obce, které jsou důležité pro hodnocení finanční pozice obce. Do běžných příjmů řadíme takové peněžní operace, které se vztahují k běžné činnosti obce a zpravidla se každoročně opakují. Do kategorie vlastních příjmů jsou zahrnuty daňové příjmy, nedaňové příjmy a kapitálové příjmy, které souvisí s pořizováním (investiční dotace, investiční dary) či prodejem dlouhodobého majetku.

Vlastní příjmy obcí by měly být dostatečně výnosné, aby umožnily dosáhnout přiměřené míry soběstačnosti obcí. Tyto příjmy by také měly být do určité míry závislé na aktivitě obcí. Na druhé straně by tyto příjmy měly být rovnoměrně rozloženy a to jak z hlediska prostorového, tak hlediska časového. Je důležité, aby byla plánovatelé, a to nejen v krátkodobém, ale především ve střednědobém a dlouhodobém horizontu. Měly by být administrativně nenáročné na správu a výběr (Hrabalová, 2004).

7.1.1 Daňové příjmy

Mezi daňové příjmy obcí patří:

- **svěřené daně** – jsou vybírány na základě celostátně platných daňových zákonů a plynou celé do rozpočtu obce,
- **sdílené daně** – jejich výnos se dělí mezi obce a jiné rozpočty,
- **místní, správní a ostatní poplatky**. V současné době mohou obce ČR vybírat např. tyto místní poplatky:
 - poplatky ze psů,

- za lázeňský nebo rekreační pobyt, z ubytovací kapacity,
- za užívání veřejného prostranství,
- ze vstupného,
- ze povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj atd.

V roce 1993 byla v ČR zavedena nová daňová soustava a od té doby se vyvíjí rozpočtové určení daní, které je zachyceno v tabulce č. 2. Nové rozpočtové určení daní upřednostňuje princip solidarity, neboť většina daňových příjmů je závislá na počtu obyvatel obce a velikosti obce. Změna rozpočtového určení přinesla 80 % obcí větší daňové příjmy. Změny v daňovém určení mají hlavně přinést snahu sblížit tempo růstu daňových příjmů obecních rozpočtů a státního rozpočtu, dále pak snížit rozdíly mezi výši daňových příjmů jednotlivých obcí.

Současné daňové určení obcím (zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní)

- 100% daně z nemovitosti (dostane ji ta obec, v jejíž katastrálním území se nemovitost nachází)
- 100% daně z příjmu PO, pokud je poplatníkem sama obec
- 30% daně z příjmu OSVČ podle místa bydliště FO
- 1,5% výnosu DPFO ze závislé činnosti podle počtu zaměstnanců, kteří vykonávají práci v obci
- 20,59% z celostátního výnosu těchto daní:
 - DPH
 - DPFO ze závislé činnosti
 - DPFO placené srážkou
 - 60% daně z příjmu OSVČ
 - daně z příjmů PO – bez daně placené obcemi a kraji

Finanční prostředky získané z daní by měly být využívány především na krytí nákladů na provoz zařízení veřejného sektoru a pouze v případě přebytku se spolupodílet na financování investic do jejich rozvoje.

Tab. č. 2 - Zásadní změny v rozpočtovém určení daní plynoucí do obecních rozpočtů

1993	1996	2001	2002
100% daně z nemovitostí	100% daně z nemovitostí	100% daně z nemovitostí	100% daně z nemovitostí
100% daně z příjmu PO placená obcí	100% daně z příjmu PO placená obcí	100% daně z příjmu PO placená obcí	100% daně z příjmu PO placená obcí
40% daně z příjmu FO ze ZČ ¹	10% daně z příjmu FO ze ZČ ²	30% daně z příjmů FO SVČ	30% daně z příjmů FO SVČ
100% daně z příjmů FO SVČ	20% daně z příjmu FO ze ZČ ⁴	Procento ⁵ z 20,59% podílu na:	Procento z 20,59 % podílu na:
	100% daně z příjmů FO SVČ	<ul style="list-style-type: none"> • DPH • daně z příjmů právnických osob • daně z příjmů FO ze ZČ • daně z příjmu FO placené srážkou • daně z příjmu FO SVČ (70%) 	<ul style="list-style-type: none"> • DPH • daně z příjmů právnických osob • daně z příjmů FO ze ZČ • daně z příjmu FO placené srážkou • daně z příjmu FO SVČ (60%)
	20 % daně z příjmů PO		

Pramen: Hrabalová, Teorie a praxe rozvoje měst a obcí, 2004

¹ Jedná se o podíl na celookresním výnosu této daně, tento podíl byl stanoven na základě počtu obyvatel obce vůči počtu obyvatel okresu.

² Tento podíl na dani FO ze ZČ plynul do rozpočtu té obce, kde bylo sílo či bydliště plátce – na základě umístění plátcovy pokladny.

³ Jedná se o podíl počtu zaměstnanců, poplatníků daně, v obci k počtu zaměstnanců v ČR.

⁴ Daň plynuly do rozpočtu jednotlivých obcí dle počtu obyvatel obce vůči počtu obyvatel státu.

⁵ Procento stanovuje Ministerstvo financí vyhláškou a vypočítá se jako podíl násobku počtu obyvatel obce a koeficientu daně velikostní kategorie obce k součtu těchto násobků všech obcí v České republice.

Vyhláška Ministerstva financí stanoví, jak tyto daňové příjmy jsou mezi jednotlivé obce přerozdělovány. Rozdělují se na základě procenta vypočítaného jako poměr násobku počtu obyvatel v obci a koeficientu velikostní kategorie obce k součtu těchto násobků všech obcí v ČR. (viz. tab. č. 3)

Tab. č. 3 - Velikostní kategorie obcí

<i>Počet obyvatel v obci</i>	<i>Velikostní koeficient</i>	<i>Počet obcí</i>	<i>Podíl obcí (v %)</i>
1 - 100	0,4213	561	8,98
101 – 200	0,5370	1 106	17,70
201 - 300	0,5630	901	14,42
301 – 1500	0,5881	2 832	45,33
1501 – 5000	0,5977	587	9,40
5001 – 10 000	0,6150	130	2,08
10 001 – 20 000	0,7016	68	1,09
20 001 – 30 000	0,7102	27	0,43
30 001 – 40 000	0,7449	10	0,16
40 001 – 50 000	0,8142	4	0,06
50 001 – 100 000	0,8487	17	0,27
100 000 – 150 000	1,0393	1	0,02
150 001 a výše	1,6715	3	0,05
hl. město Praha	2,7611	1	0,02
C e l k e m		6 248	100,00

Pramen: Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní

7.1.2 Nedaňové příjmy

Výši a strukturu těchto příjmů obec přímo ovlivňuje svoji aktivitou a lze mezi ně zařadit:

- poplatky za služby, které obec poskytuje (např. příjmy ze školného),
- přijaté úroky, dividendy, splátky poskytnutých půjček, přijaté sankční platby,

- příjmy z vlastního podnikání – zisk z obecních podniků nebo z těch podniků, kde má obec majetkový vklad,
- příjmy z mimorozpočtových fondů, pokud je obec vytváří.

7.1.3 Kapitálové příjmy

Jedná se o příjmy jednorázové a neopakovatelné. Patří mezi ně:

- příjmy z prodeje dlouhodobého majetku obce a
- přijaté peněžní dary a příspěvky na pořízení majetku.

Obce svůj majetek prodávali převážně do roku 1994. Stát převáděl majetek obcím, ale v takové struktuře, která jim nevyhovovala nebo byl majetek zatížen dluhem. Obce tedy preferovaly příjmy z prodeje než výnosy z jeho užívání. Od roku 2000 dochází k poklesu kapitálových příjmů, protože obce už stabilizovaly strukturu svého majetkového složení.

7.1.4 Přijaté dotace

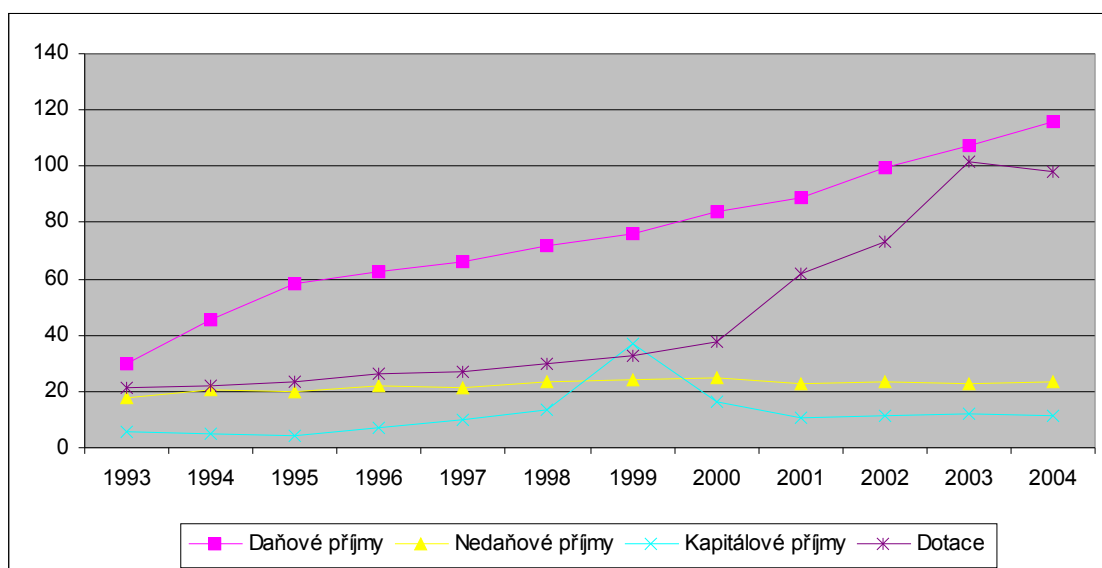
Dotace neboli transfery jsou projevem existence přerozdělovacích procesů v rozpočtové soustavě vycházejících z principu solidarity. Dále jde o to, aby byla dodrženy určité standardy ve spotřebě některých veřejných statků v rámci celého státu bez ohledu na územní rozdíly ve vlastních příjmech konkrétních obcí (Rektořík, Šelešovský, 2002).

Dotace mohou být poskytovány ze státního rozpočtu, státních mimorozpočtových fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, prostředků z Evropské unie nebo od dalších subjektů jako je např. mezinárodní sdružení měst. Dotace tvoří asi pětinu celkových příjmů.

Dotace mohou být členěny podle různých kritérií. Jedním z kritérií je rozdělení na účelové a neúčelové. Na konkrétní akce se poskytují účelové dotace. Tyto prostředky mohou být použity pouze na dané účely a za podmínek, které stanoví zásady dotační politiky poskytovatele. Neúčelové (globální) dotace mohou být využity obcí dle jejího uvážení. Dalším členěním je členění dotací na nárokové a nenárokové. Nárokové dotace jsou spojeny s určitou veřejnou službou, kterou daná obec vykonává. O nenárokové dotace si musí obec požádat. Většina dotací je poskytována účelově.

Po vstupu České republiky do Evropské unie mohou obce čerpat prostředky ze strukturálních fondů EU a z Kohezního fondu. Ze strukturálních fondů jsou rozděleny prostředky s cílem řešit ekonomické a sociální problémy, aby došlo ke snížení rozdílů mezi regiony a sociálními skupinami. Výše příspěvku ze strany EU může být až do výše 75% nákladů (to znamená, že obec musí minimálně pokrýt 25% ze svých vlastních prostředků). Příprava na získání podpory je však velice náročná a to jak časově i finančně. Bez přípravy kvalitních podkladových materiálů není šance na úspěch. Kohezní fond poskytuje prostředky na ochranu životního prostředí a rozvoj dopravy.

Graf č. 1- Vývoj příjmů obecních rozpočtů od roku 1993 do roku 2004
(v mld. Kč)

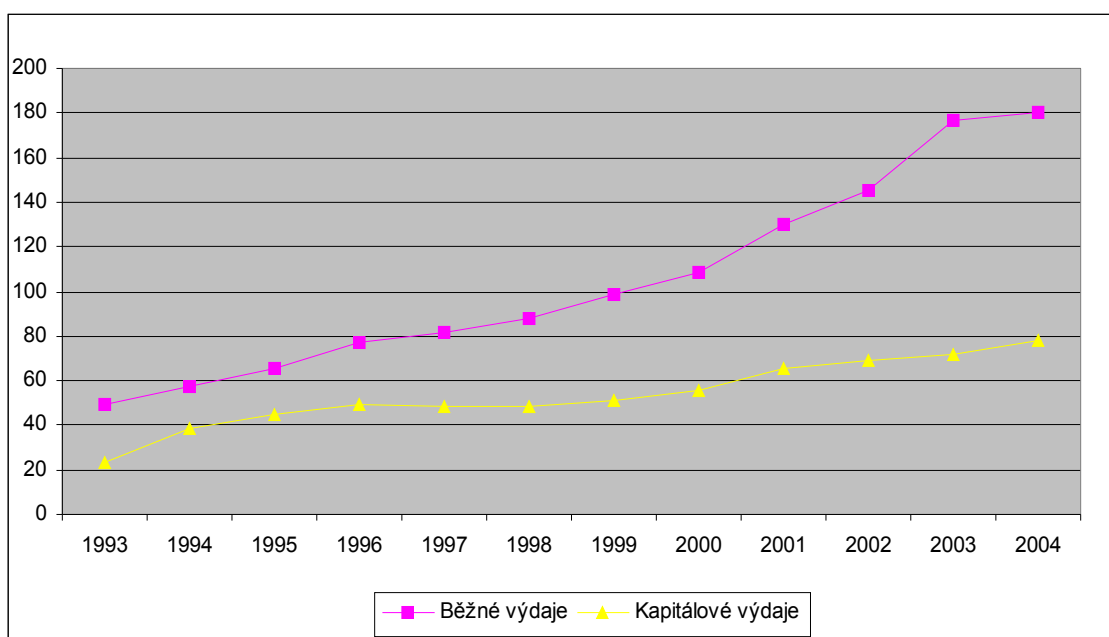
Pramen: Ministerstvo financí, databáze Aris

7.2 Výdaje obecních rozpočtů

7.2.1 Členění výdajů

Výdaje obecních rozpočtů můžeme členit z různých hledisek. Nejčastěji se využívá členění výdajů obcí, které poskytuje rozpočtová skladba – členění z hlediska odvětvového, kdy je sledována oblast, ve které jsou výdaje vynakládány, doplněné členěním z ekonomického hlediska, kdy rozlišujeme mezi výdaji běžnými a kapitálovými. Běžné výdaje se zpravidla v čase opakují a souvisí se zabezpečováním určitých statků a služeb prostřednictvím finančních zdrojů obce. Oproti tomu kapitálové výdaje bývají jednorázové, neboť souvisí s pořízením dlouhodobého majetku či jeho rekonstrukcí (Hrabalová, 2004).

Graf č. 2 – Vývoj výdajů obecních rozpočtů od roku 1993 do roku 2004
(v mld. Kč)

Pramen: Ministerstvo financí, databáze ARIS

Druhové členění výdajů obcí: (Peková 2004)

Běžné – neinvestiční

- mzdy a platy
- povinné pojistné za zaměstnance
- materiálové
- energie
- nájemné
- sociální dávky
- výdaje na municipální podniky
- placené pokuty
- placené úroky
- ostatní – poskytnuté dary,
- dotace vlastním organizacím
- neinvestiční příspěvky příspěvkovým organizacím
- výdaje na sdružování finančních prostředků

Kapitálové – investiční

- na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku
- na nákup cenných papírů
- na kapitálové poskytnuté dotace různým subjektům
- na investiční příspěvky příspěvkových organizací
- na investiční půjčky poskytnuté různým subjektům
- splátky úvěrů, ostatní

Další možné členění výdajů je podle hlediska rozpočtového plánování a to na plánované nebo neplánované, dále pak na návratné a nenávratné nebo se můžeme setkat i s členěním výdajů odvozených od funkcí veřejných financí a to na alokační, stabilizační a nedistribuční.

7.2.2 Problémy při hodnocení výdajů obcí

Při sledování a srovnávání obcí podle výdajů nestačí sledovat celkové výdaje. Můžeme například sledovat do jakých oblastí plynou, tedy jaké statky nebo služby z nich budou financovány. Pak je také důležité odlišit běžné a kapitálové výdaje v jednotlivých oblastech, protože mají různý ekonomický charakter. Při srovnání různě velkých obcí vycházíme z údajů přepočítaných na 1 obyvatele nebo jednotku výkonu.

Tab. č. 4 - Vývoj příjmů a výdajů obcí v ČR v letech 1993 -2004 (v mld. Kč)

Ukazatel	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Daňové příjmy	29,9	45,5	58,4	62,8	65,8	72,1	75,7	83,6	88,8	99,5	107,5	116,1
Nedaňové příjmy	18,1	20,6	20,1	21,8	21,3	23,1	24,2	24,6	23	23,8	22,8	23,4
Kapitálové příjmy	5,8	5,2	4,4	7,2	9,7	13,2	36,7	16,3	10,6	11,6	12	11,2
Dotace	21,4	21,7	23,6	26,1	27,1	29,5	32,8	38	61,8	73,3	101,6	97,8
Příjmy celkem	75,2	92,8	106,5	117,9	123,9	137,9	169,4	162,6	184,2	208,2	243,9	248,5
Běžné výdaje	49,1	57,3	65,3	77,1	81,2	88,1	98,9	108,2	130,1	145,4	177	180,4
Kapitálové výdaje	23,7	38,2	45,2	49,6	48	48,2	51,1	55,8	65,3	68,9	71,5	77,9
Výdaje celkem	72,8	95,5	110,5	126,7	129,2	136,3	150	164	195,4	214,3	248,5	258,3

Pramen: Ministerstvo financí, databáze Aris

8 Majetek obcí

Protože je obec veřejnoprávní korporací, chrání zákon o obcích zájmy jednotlivých občanů při správě obecního majetku a ukládá obci povinnost spravovat svůj majetek účelně a hospodárně v souladu se zájmy obce a úkoly, které plní. Obec je také povinna včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení (Hrabalová, 2004).

Má-li obce plnit své základní funkce a uspokojovat potřeby občanů, musí vlastnit majetek. Již v ústavě je zakotveno, že města a obce mohou být nositeli vlastnického práva. Obec jako právnická osoba má právo majetek držet, užívat a nakládat s ním. Vlastnictví majetku pro obec představuje důležitý ekonomický nástroj, který ovlivňuje sociálně ekonomický rozvoj, život v obci, podnikatelské aktivity a urbanistický vývoj obce. Je žádoucí, aby majetek byl ve vlastnictví a správě obcí, neboť je to ve veřejném zájmu, protože obec je poskytovatelem veřejných statků.

Majetek v municipálním vlastnictví:

- budovy, haly a stavby,
- stroje, přístroje a zařízení, dopravní prostředky a inventář,
- nehmotný investiční majetek,
- drobný hmotný investiční majetek,
- finanční investice,
- zásoby.

8.1 Hospodaření s majetkem

Příjmy z majetku jsou velmi významné a skládají se z nedaňových příjmů – z pronájmu majetku a kapitálových příjmů, které souvisí s prodejem majetku.

Specifikem majetku obcí je to, že ho neodepisují a netvoří oprávk. Odepisuje se pouze ten majetek, který je využíván při podnikatelské činnosti. Majetek je evidován v historických cenách, v účetní evidenci tedy není vidět jeho opotřebení a ani jeho zůstatková cena. Odpisy se vytváří zdroje na obnovu majetku a tato role odpisů je obcím odepřena. Současná zůstatková i reprodukční hodnota obecního majetku je mnohem vyšší, než hodnota vykazovaná. Při pořízení musí obce dodržovat zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách.

Ke správě svého majetku může obec zakládat či zřizovat různé formy organizací. Při zřízení této organizace může obec získávat, na druhou stranu si musí uvědomit i rizika, která mohou dopadnout na obec. Mezi organizace můžeme například zařadit:

- organizační složku obce,
- příspěvková organizace obce,
- obchodní společnosti,
- obecné prospěšná společnost,
- svazek obcí a další.

8.2 Historický vývoj majetku obcí v ČR

K 1. 1. 1950 došlo ke znárodnění majetku obcím. V roce 1990, kdy došlo ke znovuoobnovení obecního zřízení došlo k přesunu majetku na obce. Část majetku přecházela přímo, o některý majetek si obce museli žádat příslušný úřad (okresní úřady, Ministerstvo školství nebo Ministerstvo financí). Část majetku přešla na obce v rámci velké kupónové privatizace. K poslednímu přesunu majetku došlo, když probíhala reforma veřejné správy a docházelo k rušení okresních úřadů. Převody majetku byly komplikovány špatnou dokumentací před rokem 1990. Majetek, který byl převáděn, byl ve špatném stavu a struktura neodpovídala potřebám obce. Proto docházelo k rozsáhlým prodejům obecního majetku. V současné době je struktura obecního majetku již stabilizována.

9 Praktická část

9.1 Charakteristika města

První písemná zmínka o městě pochází z roku 1320 v rukopisu milánském. Název města Vlašimi pochází od slovanského Vlašín, nebo též Vlastislav.

Obrázek č. 1 – Městský znak a pečeť

Pramen: www.mesto-vlasim.cz

Území

MĚSTO VLAŠIM čítající zhruba 12.700 obyvatel, jež nalezneme v mapě na 49° a 43' severní šířky a 32° a 34' východní délky, se nachází mírné kopcovité krajině, předhůří Českomoravské vrchoviny. Klima je tu lehce podhorské, s občasnými tužšími zimami, hezkým létem a podzimem. Průměrná nadmořská výška je 370m (nádraží 390,3m). Okolní krajina je dobře zachována, díky absenci velikých průmyslových podniků, příroda si zachovala doposud neporušený ráz s výskytem mnoha vzácných druhů flóry a fauny. Poblíž leží též chráněna krajinná oblast Blaník, hojně navštěvovaná turisty.

V současné době je Vlašim město s rozšířenou působností. Spravuje 49 obcí s 25 754 obyvateli na celkové výměře 496 km². Hustota obyvatel v celém regionu je 51,8 obyv./ km² (podle stavu roku 2005). V samotné Vlašimi je hustota obyvatel 704 obyv./ km².

Obrázek č. 2 – Umístění obce

Pramen: www.mapy.cz

Organizační struktura Městského úřadu ve Vlašimi

Podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. je Vlašim městem. Člení se na 7 městských částí. Výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti na úrovni města je sedmičlenná Rada, dohromady se Zastupitelstvem města je to 21 lidí. V čele Rady a Zastupitelstva města je starosta Mgr. Luděk Jeništa. Jeho zástupcem je místostarosta Karel Kroupa. Nadřízeným všech pracovníků úřadu je tajemník MěÚ Karel Balík. MěÚ Vlašim je členěný na odbory, kterých je celkem 10. Nadřízený odborů je pak jejich vedoucí, který řídí příslušné pracovníky. Organizace zřizované městem pak spadají pod příslušné odbory pověřené jejich řízením. Mezi organizace zřizované městem patří: Správa městských lesů, Technické služby, 2 základní školy spolu s jídelnami, 4 mateřské školky, Městský dům dětí a mládeže a Městská knihovna.

Události v jednotlivých letech ve Vlašimi důležité z hlediska rozvoje města

V roce 1989 svoji činnost ukončil národní výbor, podle nového zákona o obcích byl opět obnoven Městský úřad. Nové vedení města Vlašimi bylo zvoleno až na podzim roku 1990, kdy se konají v celé České republice po více jak čtyřiceti letech opět svobodné volby. Novým starostou byl zvolen ing. Josef Volenec, který ve své funkci setrvá po dvě volební období, a to až do roku 1998. Po počátečním „porevolučním“ chaosu pozvolna nastává obnova města. V roce 1991 postihne Vlašim živelná katastrofa v podobě ropné havárie. Ta vznikla ve skladu pohonných hmot na železničním překladišti v Bruku, motorová nafta se dostává do řeky. Ve městě neteče 14 dnů voda a hrozí vypuknutí epidemie. Tento problém s vodou se vyřeší až v roce 1994, kdy je

spuštěn přivaděč pitné vody z nádrže Švihov na Želivce. Další katastrofou, která Vlašim postihla, je obrovský požár vlašimského zámku. Naštěstí celý zámek nelehla popelem, ale značná část zámku byla poškozena. V roce 1998 se konaly volby do Městského zastupitelstva. Je zvolen ing. Vladislav Novotný. Ve městě se buduje přeložka silnice č. 112, která zajistí, že těžká doprava půjde mimo město. V komunálních volbách v roce 2002 je zvolen Mgr. Luděk Jeništa, který obhájil svůj post i ve volbách v roce 2006.

9.2 Hospodaření obce

Mezi nástroje finančního řízení obce ve Vlašimi patří rozpočtový výhled a rozpočet města.

• Rozpočtový výhled

Město Vlašim sestavuje rozpočtový výhled na dva roky dopředu. První rozpočtový výhled na rok 2002 – 2003 je součástí rozpočtu na rok 2001.

Rozpočtový výhled se dělí na roční příjmy a výdaje. Příjmy se dále dělí na daňové příjmy, do kterých spadají daně a poplatky, na nedaňové příjmy, kde jsou ostatní příjmy, na kapitálové příjmy, kam spadá prodej majetku a na poskytnuté dotace. Do výdajů spadají závazky, mezi které patří např. splátky z poskytnutých půjček a úroků z nich a renta p. Matouškovi, dále pak uzavřené smlouvy, např. výplata mezd zaměstnancům pečovatelské služby, příspěvek na dopravu a dopravní obslužnost apod. Další skupinou jsou pohledávky za rozpočtovými příjmy a poslední skupinou jsou ostatní položky, kam lze zařadit vodní hospodářství, doprava, školství, kultura, sociální dávky, místní správa apod.

Nejvíce příjmů získává město z daňových příjmů, důležitou roli hrají i poskytnuté dotace. Nejvíce výdajů si vyžádají ostatní výdaje, ale je to hlavně díky tomu, že do této skupiny spadá mnoho položek. Podle rozpočtového výhledu město do roku 2005 hospodařilo s přebytkem, od roku 2005 se schodkem.

Město Vlašim sestavuje rozpočet pouze z povinnosti dané zákonem. Pro jednotlivé odbory není rozpočet závazný. Příjmy ani výdaje nejdou dopředu dobře odhadnout, protože se neustále mění daňová základna a nebo jednotlivé výše příspěvků do obecních rozpočtů.

Podrobné členění rozpočtových výhledů je patrné z tabulky č. 5.

Tab. č. 5 – Rozpočtové výhledy města Vlašim (v tis. Kč)

<i>Rok</i>	<i>2002 - 2003</i>	<i>2003 - 2004</i>	<i>2004 - 2005</i>	<i>2005 - 2006</i>	<i>2006 - 2007</i>	<i>2007 - 2008</i>	<i>2008 - 2009</i>
<i>Příjmy - celkem</i>	112 000	120 000	117 500	189 000	193 000	193 000	202 000
Daňové příjmy	70 000	72 000	65 000	110 000	110 000	106 000	104 000
Nedaňové příjmy	20 000	21 000	22 000	42 000	42 000	39 000	40 000
Kapitálové příjmy	2 000	2 000	2 500	2 000	6 000	6 000	6 000
Poskytnuté dotace	20 000	25 000	28 000	35 000	35 000	42 000	52 000
<i>Výdaje - celkem</i>	79 675	119 345	200 775	201 997	203 545	205 400	232 415
Závazky	9 945	11 045	11 045	10 045	8 045	6 545	9 245
Uzavřené smlouvy	3 330	4 400	3 080	3 250	2 600	12 524	3 720
Pohl. za rozp. příjmy	300	2 000	1 500	1 700	2 000	2 500	6 500
Ostatní	66 100	101 900	185 150	187 002	190 900	183 831	212 950

Pramen: Městský úřad Vlašim, finanční odbor

• **Rozpočty města Vlašim**

Příjmová část

Příjmovou část rozpočtu tvoří daňové příjmy, přijaté dotace, nedaňové a kapitálové příjmy. Nejvyšší položkou jsou daňové příjmy, které z částí souvisejí na státním rozpočtu – na daňové výtěžnosti. Příjmy do rozpočtu jsou zahrnuty jednak na základě skutečnosti minulého roku, jednak na základně schváleného rozpočtu a dále na uzavření nájemních a prodejních smluv.

V roce 2001 a 2002 hospodařilo město s vyrovnaným rozpočtem, od roku 2003 se schodkovým rozpočtem, to znamená, že výdaje převyšují příjmy. Schodek není nijak pravidelný, nemá žádnou tendenci, souvisí s aktuálními potřeby občanů a s výší investic v daném roce. Pokud je rozpočet nevyrovnaný, je schodek kryt finančním zůstatkem na bankovním účtu a nevyčerpanými úvěry z minulého roku. V roce 2006 je kryt schodek částkou 2 994,5 tis. Kč z nevyčerpaného úvěru A. Roškotová a park, v roce 2007 je pak tato částka mnohem vyšší, schodek je kryt nevyčerpanými úvěry z parku a nádraží a jedná se o částku 57 095,17 tis. Kč.

. Tab. č. 6 - Rozpočtové příjmy (v tis. Kč)

<i>Rok</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>
<i>Daňové příjmy</i>	67 509,10	37 070,90	78 570,86	90 466,00	100 220,00	104 554,06	102 656,64
% podíl na celk. příjmech	57,00%	27,65%	50,28%	51,68%	53,83%	54,44%	51,10%
<i>Přijaté dotace</i>	20 070,32	14 874,84	33 265,75	35 245,20	34 277,59	41 056,24	52 937,99
% podíl na celk. příjmech	16,95%	11,09%	21,29%	20,13%	18,41%	21,38%	26,35%
<i>Nedaň. a kap. příjmy</i>	30 850,58	82 141,67	44 415,52	49 338,80	51 682,41	46 433,70	45 288,20
% podíl na celk. příjmech	26,05%	61,26%	28,43%	28,19%	27,76%	24,18%	22,54%
<i>Příjmy celkem</i>	118 430	134 087	156 252	175 050	186 180	192 044	200 883
<i>Meziroční nárůst příjmů</i>							
- absolutně		15 657,00	22 165,13	18 797,87	11 130,00	5 864,00	8 838,83
- relativně		13,22%	16,53%	12,03%	6,36%	3,15%	4,60%

Pramen: Městský úřad Vlašim, finanční odbor

Výdajová část

Výdaje jsou předkládány správci kapitol – tzn., vedoucími jednotlivých odborů, kteří do rozpočtu zahrnují výdaje dle zjištěných skutečností. Bohužel výdaje a požadavky vždy převyšují příjmy a možnosti města jako celku. Dochází tedy k redukci některých výdajů nebo se výdaje do rozpočtu zahrnou rozpočtovými opatřeními ve druhé polovině roku na základně plnění rozpočtu.

Z výdajů je nutné nejdříve zabezpečit plnění smluvních požadavků. Tím je ve Vlašimi např. Benebus – dopravní obslužnost, městská hromadná doprava a pečovatelská služba. Dále se jedná o spoluúčast města na dofinancování již rozpracovaných akcí. V současné době se ve Vlašimi jedná o sportovní areál Na Lukách a rekonstrukci Nádražní ulice. Ze zákona je potřebné zajistit provoz příspěvkových organizací zřízených městem, veškerých školských zařízení, Městské knihovny a DK Blaník + domu sourozenců Roškotových. Budovy těchto zařízení jsou majetkem města a i zde je potřeba určitých oprav a investic.

Dalšími výdaji jsou opravy bytového a nebytového fondu, silnic, komunikací, vodního hospodářství apod. Dále město Vlašim ze svého rozpočtu hradí výdaje na kulturní a sportovní akce a přispívá neziskovým organizacím na jejich činnost.

Rozpočty se však liší od skutečného hospodaření města. Výdaje často převyšují rozpočtové výdaje, ale i příjmy jsou vyšší, než ty rozpočtové.

Tab. č. 7 - Rozpočtové výdaje (v tis. Kč)

	<i>Rok</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>
Kap.	Výdaje na:							
	<i>vodní</i>							
	<i>hospodářství,</i>							
	<i>skládkování a</i>							
702	ekologii	3 325,00	2 417,00	1 675,00	6 120,00	7 828,00	3 475,00	2 844,00
	<i>pěstební činnost,</i>							
709	lesnictví	900,00	900,00	1 050,00	2 000,00	3 000,00	30,00	274,92
710	doprava	3 956,50	3 645,06	2 259,43	3 040,00	2 628,61	2 018,85	1 935,32
714	školy	17 804,00	13 144,00	14 203,62	16 060,00	3 045,00	15 960,08	16 328,19
715	zdravotnictví	1 245,00	524,00	45,00	545,00	16 090,60	3 045,00	545,00
	<i>kultura a kulturní</i>							
716	památky	2 068,50	3 723,84	7 710,00	9 680,00	12 377,50	14 864,50	11 555,00
	<i>místní správa,</i>							
719	zastupitelstvo	31 650,00	35 743,00	68 910,38	68 260,00	64 650,00	66 605,00	73 750,00
	<i>sociální dávky,</i>							
	<i>pečovatelská</i>							
728	služba	11 291,00	7 064,00	13 744,00	14 374,00	12 934,81	17 904,61	29 798,41
	<i>tělovýchova,</i>							
	<i>bytové a nebytové</i>							
739	hospodářství	31 666,00	48 926,10	48 100,00	53 678,00	58 531,48	62 198,00	115 826,17
740	studie, projekty	2 900,00	5 900,00	5 000,00	5 000,00	8 000,00	9 000,00	5 150,00
	<i>všeobecná</i>							
741	pokladní správa	11 624,00	12 100,00	11 554,70	11 093,00	8 094,00	1 087,46	1 545,99
	Výdaje celkem	74 241	69 163	111 600	122 083	124 560	125 909	139 038
	Meziroční nárůst výdajů							
	- absolutně		-5 078,10	42 437,53	10 482,57	2 476,52	1 349,52	13 128,80
	- relativně		-6,84%	61,36%	9,39%	2,03%	1,08%	10,43%

Pramen: Městský úřad Vlašim, finanční odbor

V následující tabulce uvádím skutečné příjmy a výdaje a o kolik procent převyšují rozpočtované příjmy a výdaje. V příloze je členění podrobnější.

Tab. č. 8 - Skutečné příjmy a výdaje po konsolidaci (v tis. Kč)

<i>Rok</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>
<i>Příjmy po konsolidaci</i>	130 910,14	151 895,36	237 708,63	240 848,16	240 595,80	205 335,35	236 261,85
<i>Výdaje po konsolidaci</i>	150 362,55	152 470,56	209 040,06	232 650,85	235 141,06	222 562,99	227 188,50
<i>Navýšení příjmů v %</i>	10,14%	27,96%	77,62%	54,14%	37,42%	10,29%	23,02%
<i>Navýšení výdajů v %</i>	11,71%	39,95%	68,39%	41,60%	30,36%	16,82%	15,80%

Pramen: Městský úřad Vlašim, finanční odbor

Pro porovnání jsem vybrala města v České republice, která spadají do velikostní kategorie 10 000 – 15 000 obyvatel. Sledovala jsem u nich celkové příjmy a výdaje a pak i příjmy a výdaje na 1 obyvatele (viz. tab. č. 8).

Ze 41 měst v roce 2004 hospodařilo 17 měst se schodkem. To znamená, že více jak polovina měst měla větší příjmy než výdaje. Schodky se pohybují v intervalu přibližně od 5 000 tis. Kč až do 62 000 tis. Kč. Nejvyšší schodek vykazovalo město Sušice ve výši 61 957,06 tis. Kč. Naopak nejlepší výsledek hospodaření mělo město Šternberk, kde příjmy převyšovaly výdaje o 40 331,95 tis. Kč. Podobný výsledek vykázaly i Mariánské Lázně.

V tomto roce Vlašim též hospodařila s přebytkovým rozpočtem ve výši 5 454,74 tis. Kč. Příjmy na jednoho obyvatele činili 47,54 tis. Kč a výdaje 47,09 tis. Kč. Celkové příjmy i výdaje jsou nižší než vykazují ostatní města v této kategorii.

Nejvyšší příjmy na obyvatele v roce 2004 vykázal český Krumlov – 94,4 tis. Kč, ale na druhou stranu i velké výdaje 98,09 tis. Kč na 1 obyvatele. Můžeme si povšimnout, že čím více je město turisticky významné, tím větší jsou příjmy na obyvatele, ale i výdaje. Tento trend sledujeme i u měst jako je např. Český Krumlov, Mariánské Lázně nebo Poděbrady. Nejmenší příjmy i výdaje na obyvatele vykazuje město Nové Město nad Metují.

Tab. č. 9 – Příjmy a výdaje ve velikostní kategorii 10 000 – 15 000 obyvatel v roce 2004 (v tis. Kč)

<i>Město</i>	<i>Počet obyvatel</i>	<i>Rok 2004</i>		<i>Přebytek/Schodek</i>	<i>Příjmy na 1 obyvatele</i>	<i>Výdaje na 1 obyvatele</i>	<i>Přebytek/schodek na 1 obyvatele</i>
		<i>příjmy</i>	<i>výdaje</i>				

<i>Litovel</i>	10 062	629 831,13	677 577,31	-47 746,18	62,60	67,34	-4,7452
<i>Čelákovice</i>	10 125	572 904,70	567 244,62	5 660,08	56,58	56,02	0,5590
<i>Nové Město nad Metují</i>	10 126	186 678,85	214 173,50	-27 494,65	18,44	21,15	-2,7153
<i>Litomyšl</i>	10 146	816 268,20	822 340,21	-6 072,01	80,45	81,05	-0,5985
<i>Studénka</i>	10 341	463 364,11	476 780,49	-13 416,38	44,81	46,11	-1,2974
<i>Hlinsko</i>	10 411	623 040,47	675 997,65	-52 957,18	59,84	64,93	-5,0867
<i>Nové Město na Moravě</i>	10 537	498 402,30	485 397,45	13 004,85	47,30	46,07	1,2342
<i>Humpolec</i>	10 914	660 617,96	647 636,79	12 981,17	60,53	59,34	1,1894
<i>Domažlice</i>	10 944	835 416,22	815 213,22	20 203,00	76,34	74,49	1,8460
<i>Rumburk</i>	11 101	665 012,18	637 545,58	27 466,60	59,91	57,43	2,4742
<i>Boskovice</i>	11 121	960 830,67	943 814,53	17 016,14	86,40	84,87	1,5301
<i>Říčany</i>	11 329	739 480,12	772 982,49	-33 502,37	65,27	68,23	-2,9572
<i>Frenštát pod</i>							
<i>Radhoštěm</i>	11 334						
		588 716,82	581 664,82	7 052,00	51,94	51,32	0,6222
<i>Moravská Třebová</i>	11 414	640 994,83	639 855,33	1 139,50	56,16	56,06	0,0998
<i>Sušice</i>	11 483	769 867,31	831 824,37	-61 957,06	67,04	72,44	-5,3955
<i>Rychnov nad Kněžnou</i>	11 695	879 673,63	869 576,56	10 097,07	75,22	74,35	0,8634
<i>Velké Meziříčí</i>	11 753	709 829,36	719 970,32	-10 140,96	60,40	61,26	-0,8628
<i>Prachatice</i>	11 803	792 421,77	765 351,20	27 070,57	67,14	64,84	2,2935
<i>Veselí nad Moravou</i>	12 081	631 414,30	624 129,20	7 285,10	52,27	51,66	0,6030
<i>Nový Bor</i>	12 171	503 323,50	509 287,10	-5 963,60	41,35	41,84	-0,4900
<i>Kyjov</i>	12 191	835 307,16	826 658,53	8 648,63	68,52	67,81	0,7094
<i>Vlašim</i>	12 225	581 172,90	575 718,16	5 454,74	47,54	47,09	0,4462
<i>Vysoké Mýto</i>	12 293	700 758,96	695 207,71	5 551,25	57,00	56,55	0,4516
<i>Holešov</i>	12 384	317 554,95	334 187,98	-16 633,03	25,64	26,99	-1,3431
<i>Uničov</i>	12 385	315 011,89	304 625,27	10 386,62	25,43	24,60	0,8386
<i>Jeseník</i>	12 457	803 614,12	786 570,27	17 043,85	64,51	63,14	1,3682
<i>Tachov</i>	12 640	608 862,74	635 186,39	-26 323,65	48,17	50,25	-2,0826
<i>Jaroměř</i>	12 831	278 683,33	263 659,84	15 023,49	21,72	20,55	1,1709
<i>Aš</i>	12 866	650 251,11	645 339,81	4 911,30	50,54	50,16	0,3817
<i>Vrchlabí</i>	12 898	657 278,45	654 440,98	2 837,47	50,96	50,74	0,2200
<i>Roudnice nad Labem</i>	13 084	734 774,64	732 313,58	2 461,06	56,16	55,97	0,1881
		1 056	1 087				
<i>Poděbrady</i>	13 128						
		967,26	192,27	-30 225,01	80,51	82,81	-2,3023
<i>Krupka</i>	13 687	686 165,17	673 086,29	13 078,88	50,13	49,18	0,9556
<i>Rokycany</i>	13 826	976 335,83	956 086,31	20 249,52	70,62	69,15	1,4646
<i>Šternberk</i>	13 967	738 825,00	698 493,05	40 331,95	52,90	50,01	2,8877
		1 335	1 387				
<i>Český Krumlov</i>	14 146						
		379,10	178,89	-51 799,79	94,40	98,06	-3,6618
<i>Hlučín</i>	14 228	664 395,96	672 807,70	-8 411,74	46,70	47,29	-0,5912
		1 119	1 079				
<i>Mariánské Lázně</i>	14 277						
		342,32	113,64	40 228,68	78,40	75,58	2,8177
<i>Zábřeh</i>	14 360	726 901,60	705 792,19	21 109,41	50,62	49,15	1,4700
<i>Nymburk</i>	14 373	949 396,07	984 395,41	-34 999,34	66,05	68,49	-2,4351
<i>Chodov</i>	14 454	815 566,40	818 249,11	-2 682,71	56,42	56,61	-0,1856
<i>Turnov</i>	14 507	823 515,78	823 505,44	-7 939,04	56,22	56,77	-0,5473

Pramen: www.czso.cz, www.mfcr.cz - databáze Aris

• **Změny v rozpočtovém určení daní**

V roce 1993, kdy byla přijata nová daňová soustava České republiky, byly stanoveny příjmy, které poplynou do obecních rozpočtů. Jednalo se zejména o daň z příjmů fyzických osob.

V roce 1996 proběhla významná změna daňového určení. Důvodem byla snaha sblížit tempo růstu daňových příjmů do rozpočtů obcí se státním rozpočtem, kam plynula daň z příjmů právnických osob. Výnosy z daně fyzických osob se totiž meziročně zvyšovaly, zatímco daň z právnických osob klesala.

Další změna v rozpočtovém určení daní souvisela s reformou veřejné správy v roce 2001. Nové rozpočtové určení daní upřednostňovalo princip solidarity, neboť většina daňových příjmů je závislá na počtu obyvatel obce a velikosti obce. Nově do obecních rozpočtů plynou výnosy DPH a daň z příjmů fyzických osob vybírána srážkou. Většina obcí si polepšila, ale některé obce s nadprůměrnými daňovými příjmy si pohoršily.

Další změna v daňovém určení proběhla v roce 2002. V tomto roce byl zaveden motivační prvek v přerozdělování 1,5 % daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti na základě počtu pracovníků v obci ku počtu pracovníků v celé zemi. Jedná se však o velmi malý objem daňových příjmů.

V následující tabulce je zachycen vývoj daňových příjmů v letech 2001 až 2005.

Tab. č. 10 - Daňové příjmy v letech 2001 – 2005 (v tis. Kč)

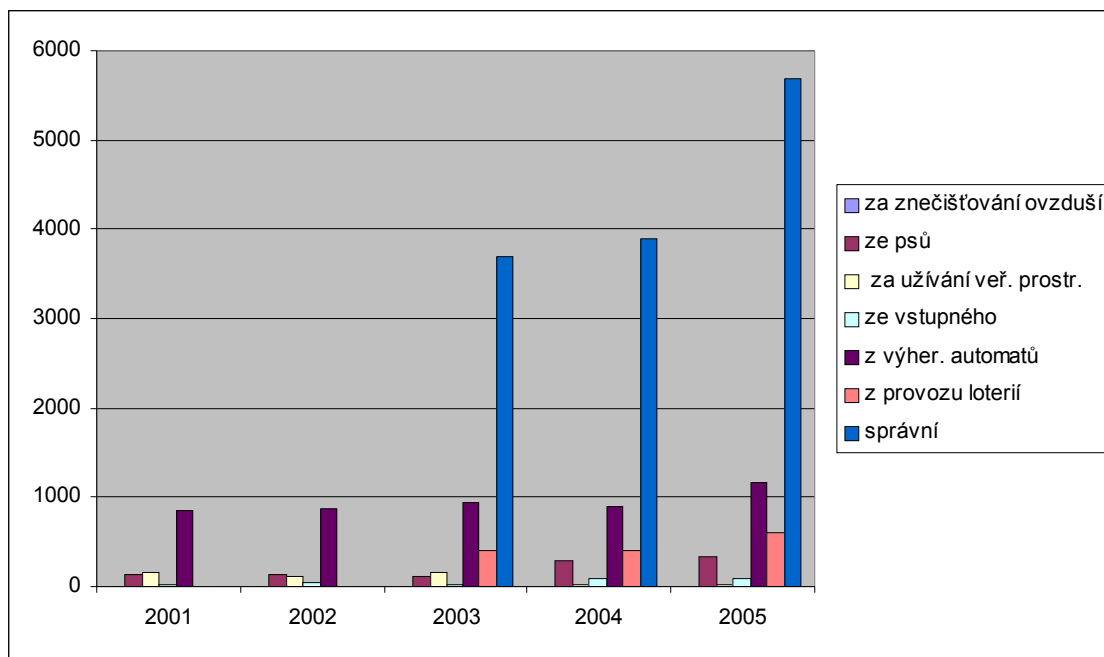
<i>Položka</i>	<i>Název položky</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>
<i>1111</i>	<i>DPFO ze záv. činnosti</i>	13 519,64	15 980,61	18 160,94	19 873,47	20 977,97
<i>1112</i>	<i>DPFO - OSVČ</i>	6 048,58	8 908,50	10 433,87	10 427,13	11 352,94
<i>1113</i>	<i>DPFO z kapit. výnosů</i>	1 191,95	1 174,54	1 103,87	1 318,93	1 104,12
<i>1121</i>	<i>DPPO</i>	15 489,84	17 332,50	19 045,26	20 711,60	22 792,48
<i>1122</i>	<i>DPPO placená obcemi</i>	2 813,25	2 674,37	20 833,86	5 385,94	6 927,76
<i>1211</i>	<i>DPH</i>	25 362,43	26 942,03	28 697,07	30 519,81	35 870,20
<i>1511</i>	<i>Daň z nemovitostí</i>	3 729,48	3 536,89	3 449,33	4 033,96	3 823,86
	<i>Poplatky:</i>					
<i>1332</i>	<i>za znečištění ovzduší</i>	7,7		3,4	0,05	1,00
<i>1341</i>	<i>ze psů</i>	125,9	123,32	119,08	293,41	329,46
<i>1343</i>	<i>za užívání veř. prostr.</i>	166,06	105,98	157,02	16,75	30,50
<i>1344</i>	<i>ze vstupného</i>	26,19	51,38	24,82	86,25	94,89
<i>1347</i>	<i>z výher. automatů</i>	850,57	865,74	931,91	903,46	1 158,39
<i>1351</i>	<i>z provozu loterií</i>			404,11	392,39	613,83
<i>1361</i>	<i>správní</i>			3 702,24	3 905,46	5 692,95

<i>Ostatní</i>	1 659,37	1 636,66	11,45	187,15	181,07
Celkem daňové příjmy	70 990,96	79 332,52	107 078,23	98 055,76	110 951,42

Pramen: Ministerstvo financí, databáze Aris

Většina daní i poplatků se v průběhu sledovaného období zvyšuje. Např. u DPH vzrostla za sledované období o 10 000 tis. Kč. Daň z nemovitostí, která 100 % spadá do rozpočtu obce nabývá přibližně stejné hodnoty v jednotlivých letech. U poplatků si můžeme všimnout velkého poklesu poplatku za znečištění ovzduší. Potěšující je to, že plátcí tohoto poplatku raději investovali do zařízení, která omezují znečištění ovzduší, než aby tento poplatek museli každoročně platit. Poplatky, které v současnosti tvoří velký zdroj příjmů pro obecní rozpočet jsou: správní, z výherních automatů a z provozu loterií. (viz. graf. č. 3).

Graf č. 3 - Vývoj poplatků ve Vlašimi v letech 2001 až 2005 (v tis. Kč)

Pramen: Ministerstvo financí, databáze Aris

9.3 Rozvoj města

Rozvoj města budu charakterizovat v těchto oblastech:

1) Vývoj obyvatelstva

Následující tabulka udává počet obyvatel ve Vlašimi v jednotlivých letech. Obyvatelstva ve Vlašimi každým rokem nepatrně ubývá, avšak nedochází k žádným velkým výkyvům.

Strategický plán, který si nechal vypracovat mikroregion Podblanicko, kam patří i Vlašim, řadí do silné stránky malý úbytek obyvatelstva. Obyvatelstvo je činné v různých spolcích, pořádají se různé kulturní a sportovní akce při různých svátcích a výročích. Obyvatelstvo vykazuje vyšší vzdělanostní průměr než je v okrese. Příležitostí pro další přírůstek obyvatelstva přistěhovalectvím jsou připravené zástavbové lokality pro nízkopodlažní zástavbu. Naopak co může způsobit odstěhování obyvatelstva jsou nižší průměrné mzdy než jsou v okrese Benešov. Hrozbou je také stárnutí obyvatelstva

V současné době ve Vlašimi žije 12103 obyvatel, z toho je 5927 mužů a 6176 žen.

Tab č. 11 - Vývoj počet obyvatelstva ve městě Vlašim

<i>Rok</i>	<i>Střední stav obyvatelstva</i>	<i>Počet narozených h</i>	<i>Počet zemřelých h</i>	<i>Přirozený úbytek</i>	<i>Počet přistěhovalých h</i>	<i>Počet odstěhovaných</i>	<i>Přirozený úbytek</i>
1990	14 079	156	155	1	188	257	-69
1991	12 789	157	105	52	178	259	-81
1992	12 803	137	133	3	204	233	-29
1993	12 772	125	139	-15	168	188	-20
1994	12 737	128	114	14	124	184	-60
1995	12 704	112	126	-14	154	166	-12
1996	12 715	111	127	-17	156	121	35
1997	12 707	103	127	-26	164	138	26
1998	12 751	124	121	2	179	146	33
1999	12 674	105	142	-37	123	259	-136
2000	12 560	101	129	-28	141	177	-36
2001	12 262	133	113	19	115	152	-37
2002	12 250	117	136	-19	179	157	22
2003	12 257	108	133	-27	191	207	-16
2004	12 159	115	139	-24	148	207	-59
2005	12 142	117	128	-11	174	202	-28

2) **Ekonomika**

Ve městě je relativně vysoká zaměstnanost v rodinných a menších podnicích (do 5 zaměstnanců) a jsou zde stabilizovány hlavní obory činnosti jako je např. strojírenství, služby, stavebnictví nebo dřevařství.

Mezi nejvýznamnější podniky ve Vlašimi patří akciová společnost Sellier & Bellot a.s. Tento podnik je na trhu od roku 1825, řadí se mezi nejstarší strojírenské firmy nejen v České republice, ale i na celém světě, kam vyváží až 70 % své produkce. Tento podnik zaměstnává více jak 1000 zaměstnanců. V roce 1991 vznikla první soukromá průmyslová prádelna v České republice Prádelna Kyselý a. s., která produkuje prádelenské služby na tuzemském trhu. V prádelně v současné době nalezne uplatnění přibližně 100 zaměstnanců. Firmy, které se zabývají výrobou strojů pro potravinářský průmysl jsou firmy AB Pack spol. s r. o. Vlašim, Astro Vlašim spol. s r.o, Velteko s. r. o nebo firma Mašek – balící a zpracovatelské stroje. Většina výroby těchto firem směřuje za hranice republiky. Žádný z podniků ve Vlašimi nedostal od města investiční pobídku.

Míra nezaměstnanosti je nižší než průměr okresu. Míra nezaměstnanosti je nastíněna v následující tabulce, kde porovnávám míru nezaměstnanosti vždy v prosinci daného roku. Porovnávám města s rozšířenou působností v okrese Benešov. Z tabulky vyplývá, že Vlašim v uvedených letech vykazuje vždy nižší míru nezaměstnanosti než je průměr na okrese a i vykazuje menší míru nezaměstnanosti než je tomu v bývalém okresním městě, kde je mnohem lepší dopravní dostupnost a blízkost hlavního města Prahy. Silnou stránkou pro potencionální investory je relativně nízká cena pracovní síly.

Tab. č. 12 - Vývoj nezaměstnanosti ve městech Vlašim, Benešov a Votice (v %)

<i>Rok</i>	<i>Průměr</i>	<i>Vlašim</i>	<i>Benešov</i>	<i>Votice</i>
<i>2001</i>	3,4	2,8	3,5	2,2
<i>2002</i>	4,2	3,8	4,2	3,8
<i>2003</i>	4,7	4,2	4,4	3,5
<i>2004</i>	5,4	4,6	5,2	4,4
<i>2005</i>	4,5	3,7	4,6	4
<i>2006</i>	3,8	3,7	3,7	3,2

Pramen: www.portal.mpsv.cz

V následující tabulce číslo vidíme, jaká je bilance dojížděky za prací. Tyto údaje pochází z roku 2001, kdy bylo provedeno sčítání obyvatelstva.

Tab. č. 13 - Bilance dojížděky za prací

Město	Počet zaměstnaných	Dojíždějící do města		Vyjíždějící z města		Saldo dojížděky	
		celkem	denně	celkem	denně	celkem	denně
Benešov	8 544	6 773	5 815	2 499	1 944	4 274	3 871
Vlašim	6 076	1 766	1 603	2 117	1 616	-351	-13
Votice	2 175	667	611	982	791	-315	-180

Pramen: www.czso.cz

Do Vlašimi dojíždí celkem 1766 lidí za prací což představuje 29 % zaměstnaných. Práci mimo Vlašim má však mnohem více lidí a to 34,8 %. Podobně je tomu i ve Voticích. Pouze v Benešově má bilance dojížděky opačný charakter. Do Benešova dojíždí za prací téměř 80 % zaměstnaných.

Z další tabulky je patrné, kolik ekonomických subjektů se ve Vlašimi nachází. K porovnání opět uvádím města Benešov a Votice.

Tab. č. 14 - Ekonomické subjekty se sídlem na území měst k 31. 12. 2003

Město	Celkem	v tom					
		fyzické osoby	z toho živnostníci	právnícké osoby	z toho		
					obchodní společnosti	družstva	státní podniky
Benešov	4 980	4 183	3 797	797	378	8	4
Vlašim	2 934	2 606	2 423	328	110	4	-
Votice	1 031	940	846	91	39	1	-

Pramen: www.czso.cz

Ve Vlašimi je 2 606 (88,82 % z celku) fyzických osob a 328 (11,18 %) právníckých osob, nenachází se zde žádný státní podnik. Živnostníci jsou zde zastoupeni nejvíce a to v počtu 2 423, což představuje 82,6 % z ekonomických subjektů ve Vlašimi. Živnostenská forma podnikání převládá i v Benešově a ve Voticích.

3) Doprava

Z hlediska dopravních vztahů je okrajová poloha Vlašimi nevýhodou – poloha a dostupnost je vždy jedním z rozhodujících faktorů ovlivňujících rozvoj území. Vlašimi tuto nevýhodu nahrazuje blízkost dálnice D1 z Prahy do Brna. Dále Vlašimí prochází silnice II/125, která tvoří dopravní spojkou mezi Tábořem a Zručí nad Sázavou. Další významnou silnicí je II/112 z Benešova do Pelhřimova.

Od roku 1895 je zavedena ve městě železniční lokální trať č. 223 z Trhového Štěpánova přes Vlašim do Benešova. Největší význam pro dané území má však autobusová doprava a individuální automobilová doprava.

V roce 2003 investovalo do silnic město 2,1 mil. Kč, o rok později už to bylo 6,1 mil. Kč. V této době se stavěl obchvat města a tak část dopravy byla odkloněna z jeho centra.

Dopravní obslužnost může v budoucnu omezovat rozvoj území. Menší dopravní zátěž je naopak přínosem pro životní prostředí a krajinu.

4) Kultura

Vlašim má krásné a zachovalé historické jádro se zámek a zámeckým parkem. Dále se zde nachází 20 kulturních movitých památek – kostel sv. Jiljí + fara, Boží muka, kašna se sochou Rollanda a další.

V současné době prochází zámek a zámecký park rozsáhlou rekonstrukcí. Od roku 2001 investuje do zámku a jeho okolí nemalé peníze, jak je to patrné z následující tabulky. Mezi další významné investice patří např. v roce 2003 rekonstrukce kašny na Žižkově náměstí, která město stálo 1,6 mil. Kč.

Tab. č. 15 - Investice do zámku a parku (v mil. Kč)

<i>Rok</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>
<i>Investice</i>	0,80	3,60	4,50	5,00	0,00	5,00
<i>Dotace</i>	0,80	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pramen: Městský úřad Vlašim

5) Školství

Ve Vlašimi se žáci mohou vzdělávat od mateřských škol až po školy střední. Vedle dvou základních škol – Vorlina a Sídliště zde ještě nalezneme 4 střední školy, mezi ně patří obchodní akademie, gymnázium, střední průmyslová škola a střední odborné učiliště strojírenství a zemědělství. Střední školy jsou hojně navštěvovány nejenom žáky z nejbližšího okolí, ale i ze vzdálenějšího. Pro ně jsou k dispozici dva internáty. Pro volný čas dětí a žáků je zde k dispozici Městský dům dětí a mládeže nebo Základní umělecká škola. Nechybí zde ani pedagogicko – psychologická poradna.

Město ve svých rozpočtech přispívá nejen na provoz mateřských a základních škol, ale také do nich investuje, protože budovy škol jsou v majetku města. Také přispívá na mzdy kuchařek ve školních jídelnách a na jejich provoz.

V následující tabulce jsou vidět výdaje na školství ve Vlašimi v průběhu několika let. Zachyceny jsou i dotace státu na 1 žáka.

Tab. č. 16 - Výdaje na školství v jednotlivých letech (v tis. Kč)

<i>Rok</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>
<i>Mateřské školy</i>	2 901,00	2 750,00	4 690,00	3 860,00	4 980,60	4 230,00
<i>Základní školy</i>	7 770,00	4 500,00	6 400,00	7 200,00	7 200,00	7 500,00
<i>Příspěvek na 1 žáka (v Kč)</i>	904,00	904,00	925,00	1 231,00	1 258,80	1 308,20

Pramen: Městský úřad Vlašim

V roce 2007 si největší investice vyžádá oprava střechy na základní škole Vorlina v předpokládané výši nákladů v hodnotě 1 mil. Kč a oprava elektroinstalace na druhé základní škole ve výši 600 tis. Kč. Počítá se i s investicemi do mateřských školek a to v předpokládané hodnotě 1 120 tis. Kč.

6) Investice v roce 2006

Největší částku město investovalo do rekonstrukce koupaliště, které bylo v havarijním stavu. Náklady na rekonstrukci se vyšplhaly na 25 mil. Kč, avšak městu byla přislíbena dotace ve výši 19,5 mil Kč. Dále město investovalo 6 mil. Kč do

komunikací, po 3 miliónech byly investice do vodovodu v Polánce a kanalizace. 5 mil. Kč si vyžádala rekonstrukce a dostavba sportovního areálu.

Z nejobjavnějších investic z minulých let bych zmínila investice do domu s pečovatelskou službou, která si vyžádala 10 mil. Kč, polovinu z toho získalo město zpět na dotacích. V roce 2002 město postavilo 16 bytových jednotek v hodnotě 12,2 mil. Kč. V tomto roce proběhla rekonstrukce Městského úřadu v celkové výši 18,7 mil., na dotacích získalo město zpět 7,4 mil. Kč. O rok později došlo ke stavbě pověřeného úřadu. Náklady na tuto stavbu byly ve výši 12,3 mil. Kč, z toho dotace byly v hodnotě 8,8 mil. Kč.

7) Bytová výstavba

Jedním z ukazatelů rozvoje nebo prosperity města je počet dokončených bytů v dané lokalitě. V následující tabulce je vidět počet dokončených bytů ve třech městech s rozšířenou působností v okrese Benešov.

Tab. č. 17 - Dokončené byty v letech 1997 - 2004

<i>Město</i>	<i>1997</i>	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>celkem</i>
<i>Benešov</i>	195	163	217	185	277	172	210	246	1665
<i>Vlašim</i>	58	32	59	58	50	43	44	70	414
<i>Votice</i>	17	28	26	28	15	5	21	39	179

Pramen: www.czso.cz

Z tohoto porovnání je patrné, že bytů nejvíce přibývá v Benešově. Je to dáno především jeho strategickým postavením. Podobně je na tom ze Středočeského kraje např. i město Beroun, které leží jako Benešov blízko Prahy. To vyvolává vysokou cenu bytů.

Ve Vlašimi, jako ve městě s rozšířenou působností, nelze sledovat nějaký trend bytové výstavby, neboť v jednotlivých letech různě klesá nebo stoupá. Nejvíce bytů se postavilo v roce 2004, naopak nejméně v roce 1998. V tomto roce se postavilo nejméně bytů i v Benešově.

Lepším ukazatelem pro sledování bytové výstavby je její intenzita. Intenzitu bytové výstavby vypočteme jako podíl dokončených bytů na 1000 obyvatel středního stavu.

Intenzita bytové výstavby v celém Středočeském kraji postupně roste. Zatímco v roce 1997 na 1000 obyvatel připadlo 2,1 dokončené byty, v roce 2004 už to bylo 5,4 dokončených bytů.

Tab. č. 18 - Intenzita bytové výstavby v letech 1997 – 2004

<i>Město</i>	<i>1997</i>	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>roční průměr</i>
<i>Benešov</i>	3,8	3,2	4,2	3,6	5,3	3,3	4	4,6	4,0
<i>Vlašim</i>	2,2	1,2	2,3	2,2	1,9	1,7	1,7	2,7	2,0
<i>Votice</i>	1,4	2,3	2,2	2,2	1,3	0,4	1,8	3,3	1,9

Pramen: www.czso.cz

Další tabulka nám ukazuje, jak se vyvíjela bytová výstavba v průměru ve sledovaném období v jednotlivých velikostních kategoriích za město s rozšířenou působností Vlašim.

Tab. č. 19 - Intenzita bytové výstavby podle velikostních skupin obcí v letech 1997 - 2004

<i>Velikostní kategorie</i>	<i>do 499</i>	<i>500-999</i>	<i>1 000 – 1 999</i>	<i>2 000- 4 999</i>	<i>5 000 – 9 999</i>	<i>10 000 - 19 999</i>
<i>Vlašim</i>	2,7	1,6	2,9	0	0	1,4

Pramen: www.czso.cz

Z tabulky je zřejmé, že ve Vlašimi připadá 1,4 bytové výstavby na 1000 obyvatel. Pokud v tomto období žilo ve Vlašimi v průměru 12 453 obyvatel, pak se v samotném městě dokončilo 17 bytů. V menších obcích je dokončováno mnohem více bytů. Ve velikostní kategorii 1 000 – 1 999 obyvatel je to více jak dvakrát tolik. Způsobeno je to tím, že ve Vlašimi jsou o mnohem dražší pozemky, než je tomu v menších obcích. Druhým důvodem je to, že město lidé opouští a stěhují se do menších vesnic, které jsou blízko Vlašimi. Jsou však dostatečně velké na to, aby zajišťovaly

přiměřené služby pro své obyvatele jako je např. obchod, hřiště nebo dobrá dopravní obslužnost.

10 Závěr

V roce 1989 se Česká republika vydala cestou po vzoru vyspělých států a přešla na tržní ekonomiku. Jednou z mnoha změn byla i reforma veřejných financí a zkvalitnění služeb veřejné správy.

Obce v České republice mají zákonnou povinnost hájit zájmy svých občanů a pečovat o komplexní rozvoj svého území. K těmto povinnostem musí obce disponovat se svými finančními prostředky. Nástroji financování obecních rozpočtů jsou rozpočtové výhledy, rozpočty a plány pokladního plnění.

Město Vlašim sestavuje rozpočtový výhled na 2 roky dopředu a při sestavování se vychází ze skutečně dosažených údajů v minulých letech. Město pak hospodaří podle schváleného rozpočtu. Na konci roku dojde k vyčíslení přesných příjmů a výdajů. Na finančním odboru kladou velmi malý důraz na rozpočtový výhled. Rozpočty se skutečnými výsledky se vždy rozcházejí a skutečné příjmy a výdaje jsou mnohem vyšší.

Nové rozpočtové určení daní v roce 2001 a 2002 přineslo Vlašimi zvýšení daňových příjmů o vysoké částky. Řadilo se tak mezi 80 % obcí, které si touto reformou polepšilo, zejména pak u DPFO – u závislé činnosti, ale i u osob samostatně výdělečně činných a u DPH.

Do indikátorů rozvoje jsem zařadila vývoje obyvatelstva, ekonomiku, investice nebo bytovou výstavbu.

Vývoj obyvatelstva má ve sledovaném období mírně klesající tendenci. V současnosti ve Vlašimi žije 12 103 obyvatel, před 10 lety (v roce 1997) to bylo 12 707.

Ve městě je nižší nezaměstnanost než je průměr na okrese a je nižší než celorepublikový průměr. V lokalitě převládá živnostenský způsob podnikání, a to více jak 80 % ekonomických subjektů. Za prací do okolních měst však vyjíždí více lidí než do města dojíždí. Město má ale dobrou dopravní obslužnost. Zlepšení kvality silnic si vyžádalo značné investice, zejména v posledních letech. Od roku 2003 investovalo město nejen do údržby silnic, ale i do jejich stavby přes 8 mil. Kč.

Vlašim se snaží pečovat o kulturní památky, kam plynou ročně nemalé částky. V současné době se nejvíce investuje do zámeckého parku, v roce 2006 se do jeho rekonstrukce investovalo 5 mil. Kč. Část prostředků získá zpět díky dotacím. Mezi další

investice patří rekonstrukce koupaliště, investice do komunikací a dostavba sportovního areálu.

Město Vlašim z počátku sledovaného období investovalo pouze malé částky do obnovy svého majetku. Je to dáno tím, že byly velké nejasnosti o budoucnosti, pracovníci úřadu neměli žádné zkušenosti se správou majetku a majetek se teprve převáděl ze státu na obce. Teprve přibližně od roku 2000 obce získali nejenom zkušenosti, ale i finanční prostředky.

V období od roku 1997 do 2004 bylo ve městě s rozšířenou působností dokončeno 414 bytových jednotek, z toho většina rodinných domů. Intenzita bytové výstavby za toto období je v průměru 2,0. To znamená, že na 1000 obyvatel byly v průměru dokončeny 2 byty. V samotné Vlašimi to bylo pouhých 1,4 bytových jednotek. Nejvíce se staví v obcích s 1000 – 1999 obyvateli, nebo pak v nejmenších obcích – do 499 obyvatel.

Od roku 1997 se ve Vlašimi postavilo nejvíce dokončených bytů v roce 2004, což svědčí o stále větším zájmu o bydlení v dané lokalitě. Naopak největší útlum byl zaznamenán v roce 1998. V roce 2004 byla vyšší i daň z nemovitostí než v ostatních letech.

V oblasti služeb pro své obyvatele, ale i obyvatele okolních vesnic udělalo město velký pokrok. V současné době nejviditelnější je rekonstrukce koupaliště s tobogánem. Novinkou je také Městská policie, která má za úkol větší bezpečnost obyvatel Vlašimi. Do budoucna plánuje opravu autobusového a vlakového nádraží, které nyní nedělá dobrý první dojem z města. Dále ve městě funguje městská knihovna, dům dětí a mládeže, školky a školy – jak střední, tak mateřské. Ve Vlašimi nalezneme téměř všechny druhy zdravotnické péče v jedné budově zdravotnického střediska

Seznam použité literatury:

HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Ekonomicko správní fakulta, 2004. 99 s. ISBN 80-210-3356-8.

LACINA, K. *Vybrané kapitoly ze soudobého řízení měst a obcí*. 3. vydání. Pardubice: Univerzita Pardubice 2002, s. 133. ISBN 80-7194-495-5.

MAIER, K., ŘEZÁČ V. *Ekonomika v území – Urbanistická ekonomika a územní rozvoj*. 3. přepracované.vydání. Praha: Nakladatelství ČVUT, 2006. 91 s. ISBN 80-01-03447-X.

MAIER, KAREL, *Hospodaření a rozvoj českých měst 1850 – 1938*. 1. vydání. Praha: Academia, 2005. 376 s. ISBN 80-200-1245-1.

MATOUŠKOVÁ, Z., MACHÁČEK, J., POSTRÁNECKÝ, J., TOTH, P. *Regionální a municipální ekonomika*. 1. vydání. Praha: VŠE Praha, Fakulta národohospodářská, 2000. 156s. ISBN 80-245-0052-3.

PEKOVÁ, J.: *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. 376 s. ISBN 80-7261-086-4.

REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ J. a kol. *Rukověť územní samosprávy*, díl II.: Finance, rozpočty, účetnictví a veřejná kontrola. Podtext: Jak řídit kraj, město a obec. 1. vydání. Brno - Masarykova univerzita v Brně, Ekonomicko-správní fakulta a Institut pro místní správu Praha, 2002. 135 s. ISBN 80-210-2955-5.

REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ J. a kol. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Ekonomicko – správní fakulta, 1999. 140 s. ISBN 80-210-2126-8.

Právní normy:

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění.

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, v platném znění.

Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.

Internetové zdroje:

Webové stránky Českého statistického úřadu: <<http://www.czso.cz>>

Webové stránky Ministerstva financí ČR: <<http://www.mfcr.cz>>

Webové stránky Ministerstva práce ČR: <<http://www.mpsv.cz>>

Webové stránky města Vlašim: <<http://www.mesto-vlasim.cz>>

Webové stránky České daňové správy: <<http://www.cds.mfcr.cz>>

<<http://www.mapy.cz>>

Seznam grafů:

Graf č. 1- Vývoj příjmů obecních rozpočtů od roku 1993 do roku 2004

Graf č. 2 – Vývoj výdajů obecních rozpočtů od roku 1993 do roku 2004

Graf č. 3 - Vývoj poplatků ve Vlašimi v letech 2001 až 2005 (v tis. Kč)

Seznam obrázků:

Obrázek č. 1– Městský znak a pečeť

Obrázek č. 2 – Umístění obce

Seznam tabulek:

Tab. č. 1 - Velikostní struktura obcí v České republice k 1. 1. 2005

Tab. č. 2 - Zásadní změny v rozpočtovém určení daní plynoucí do obecních rozpočtů

Tab. č. 3 - Velikostní kategorie obcí

Tab. č. 4 - Vývoj příjmů a výdajů obcí v ČR v letech 1993 -2003 (v mld. Kč)

Tab. č. 5 – Rozpočtový výhledy města Vlašim (v tis. Kč)

Tab. č. 6 - Rozpočtové příjmy (v tis. Kč)

Tab. č. 7 - Rozpočtové výdaje (v tis. Kč)

Tab. č. 8 - Skutečné příjmy a výdaje po konsolidaci (v tis. Kč)

Tab. č. 9 - Příjmy a výdaje ve velikostní kategorii 10 000 – 15 000 obyvatel v roce 2004 (v tis. Kč)

Tab. č. 10 - Daňové příjmy v letech 2001 – 2005 (v tis. Kč)

Tab. č. 11 - Vývoj počet obyvatelstva ve městě Vlašim

Tab. č. 12 - Vývoj nezaměstnanosti ve městech Vlašim, Benešov a Votice (v %)

Tab. č. 13 - Bilance dojížděky za prací

Tab. č. 14 - Ekonomické subjekty se sídlem na území měst k 31. 12. 2003

Tab. č. 15 - Investice do zámku a parku (v mil. Kč)

Tab. č. 16 - Výdaje na školství v jednotlivých letech

Tab. č. 17 - Dokončené byty v letech 1997 - 2004

Tab. č. 18 - Intenzita bytové výstavby v letech 1997 – 2004

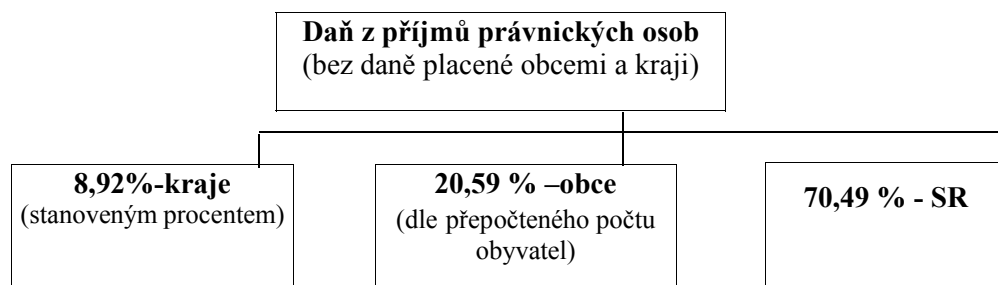
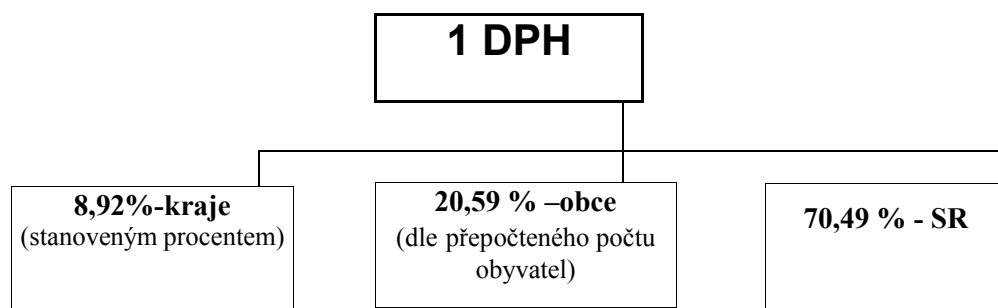
Tab. č. 19 - Intenzita bytové výstavby podle velikostních skupin obcí v letech 1997 - 2004

Přílohy

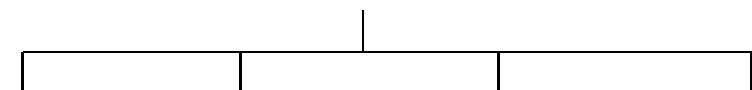
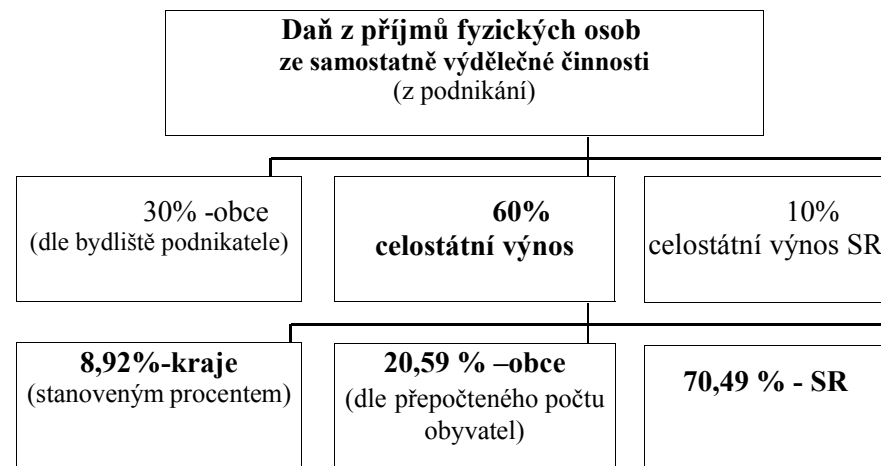
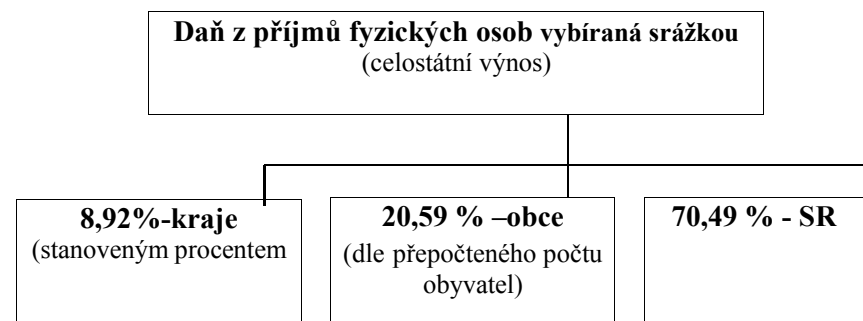
<i>Porovnání rozpočtů a skutečných výsledků hospodaření ve Vlašimi v letech 2000 - 2006 (v tis. Kč)</i>								
Rok	2000		2001		2002		2003	
	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Výsledek od počátku roku</i>	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Výsledek od počátku roku</i>	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Výsledek od počátku roku</i>	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Výsledek od počátku roku</i>
<i>Příjmy</i>								
<i>Daňové příjmy</i>	55 046,00	67 687,18	67 337,68	70 990,96	73 610,49	79 332,52	78 570,86	107 078,23
<i>Nedaňové příjmy</i>	20 354,55	19 772,17	24 168,18	20 080,58	42 763,74	39 300,59	42 137,16	43 111,42
<i>Kapitálové příjmy</i>	8 060,00	6 444,50	6 500,00	4 720,57	2 700,00	52 685,98	2 300,00	1 700,81
<i>Přijaté dotace</i>	35 602,32	243 943,54	20 698,54	292 731,60	15 357,77	404 270,60	34 141,11	450 814,78
<i>Konsolidace příjmů</i>	210,00	206 937,25	265,00	236 628,35	605,00	337 881,06	892,00	361 857,08
<i>Příjmy po konsolidaci</i>	118 852,87	130 910,14	118 704,40	151 895,36	133 827,00	237 708,63	156 257,13	240 848,16
<i>Navýšení příjmů v %</i>		110,14%		127,96%		177,62%		154,14%
<i>Výdaje</i>								
<i>Běžné výdaje</i>	77 558,13	293 528,65	91 288,40	353 251,58	101 335,00	486 830,70	132 369,75	550 534,22
<i>Kapitálové výdaje</i>	57 254,74	63 771,15	17 926,00	35 847,33	23 407,00	60 090,42	32 827,38	43 973,71
<i>Konsolice výdajů</i>	210,00	206 937,25	265,00	236 628,35	605,00	337 881,06	892,00	361 857,08
<i>Výdaje po konsolidaci</i>	134 602,87	150 362,55	108 949,40	152 470,56	124 137,00	209 040,06	164 305,13	232 650,85
<i>Navýšení výdajů v %</i>		111,71%		139,95%		168,39%		141,60%
<i>Příjmy - výdaje</i>	-15 750,00	-19 452,41	9 755,00	-575,20	9 690,00	28 668,57	-8 048,00	8 197,31
<i>Rozdíl v hospodaření</i>		-3 702,41		-10 330,20		18 978,57		16 245,31

Rok	2004		2005		2006	
	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Výsledek od počátku roku</i>	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Výsledek od počátku roku</i>	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Výsledek od počátku roku</i>
<i>Příjmy</i>						
<i>Daňové příjmy</i>	90 265,00	98 055,76	100 220,00	110 951,42	104 558,23	108 042,67
<i>Nedaňové příjmy</i>	45 544,43	39 990,91	39 561,48	38 699,04	38 799,20	39 700,28
<i>Kapitálové příjmy</i>	4 000,00	8 520,67	11 645,00	8 659,94	7 012,50	4 437,20
<i>Přijaté dotace</i>	35 892,57	434 605,56	35 363,52	370 336,87	42 309,07	392 722,50
<i>Konsolidace příjmů</i>	620,00	340 577,10	610,00	323 311,92	635,00	308 640,80
<i>Příjmy po konsolidaci</i>	175 082,00	240 595,80	186 180,00	205 335,35	192 044,00	236 261,85
<i>Navýšení příjmů v %</i>		137,42%		110,29%		123,02%
<i>Výdaje</i>						
<i>Běžné výdaje</i>	145 187,62	521 253,35	148 120,00	474 936,90	157 859,00	476 970,20
<i>Kapitálové výdaje</i>	35 814,38	54 464,81	43 010,00	70 938,01	38 964,50	58 859,10
<i>Konsolice výdajů</i>	620,00	340 577,10	610,00	323 311,92	635,00	308 640,80
<i>Výdaje po konsolidaci</i>	180 382,00	235 141,06	190 520,00	222 562,99	196 188,50	227 188,50
<i>Navýšení výdajů v %</i>		130,36%		116,82%		115,80%
<i>Příjmy - výdaje</i>	-5 300,00	5 454,74	-4 340,00	-17 227,64	-4 144,50	9 073,35
<i>Rozdíl v hospodaření</i>		10 754,74		-12 887,64		13 217,85

Schéma rozdělení daní od 3.1.2005 (bez SFDI, poplatků a pokut)

Daň z příjmů právnických osob z daně placené obcemi a kraji

100%- daně placené kraji

100%- daně placené obcí

**Daň z příjmů fyzických osob
ze závislé činnosti**
(celostátní výnos)

Daň z nemovitostí

100% -obce
(podle alokace nemovitosti)

8,92%-kraje
(stanoveným
procentem)

20,59 % –
obce
(dle přepočteného počtu
obyvatel)

1,5%–obce
(dle přepočteného počtu
zaměstnanců)

68,99 % - SR

Pramen: www.cds.mfcr.cz